

Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2003. ÁPRILIS

Bodolay Géza
ELŐRE HÁT, FIÚK!

ALLONSANFAN
Színmű a restauráció éveiből

Paolo és Vittorio TAVIANI filmje alapján
ZENE: ENNIO MORRICONE

SZEREPLŐK

FULVIO IMBRIANI

A családja:

ESZTER, Fulvio nővére

CONSTANTINO, Fulvio bátyja

IORELLA, Constantino felesége (valamint ÁLARCOS NŐ)

REMIGIO, Eszter férje, osztrák tiszt

(valamint: RENDŐRMINISZTER – 1. TURISTA – HEGEDŰS – ISKOLAIGAZGATÓ – SZOLGA – 1. ÁLARCOS)

CONCETTA, a dajka (a végén: BANYA)

FULVIETTO, Eszter és Remigio hétéves kisfia

CHARLOTTE, Fulvio régi szeretője

FRANCESCA, Lionello, utóbb Fulvio új kedvese

VITO, a Tizes Társaság vezetője

LIONELLO, Fulvio barátja és harcostársa

ALLONSANFAN, az „új hullám”: Filippónak, az öngyilkos vezetőnek a fia

VANNI GAVINA, gúnynevén: Pestis Vanni

PAP, mindig és mindenhol (valamint: ÁLLAMTITKÁR – 2. TURISTA – SZAKÁCS)

GIOVANNA, kislány

MASSIMILIANO, Fulvio és Charlotte hétéves kisfia

Akik a Tizes Társaság lázadó csapatából megmaradtak:

GIOACCHINO, állatorvos

TULLIO, szemüveges (és 2. ÁLARCOS)

UGO, sántít

MASSIMO, hős

GIULIO, szkeptikus

RICCARDO, lelkes

I.

A katonai börtön előcsarnoka. A Titkár a közönséggel együtt vár. A Rendőr-miniszter kezdésre érkezik, biccent

TITKÁR *(a belépő miniszterhez)*

Nos, excellenciád? *(Meghajol)* Elkezdhethjük, uram?
– Fölvassam tehát? – A jelentést?

RENDŐRMINISZTER *(a képünkbe bámul – szinte végig, mintha köztünk látna valakit)* Hogyan?

TITKÁR *(hangosabban)*

Fölvassam talán?

RENDŐRMINISZTER Naná. – Mióta vár?

TITKÁR

Nemrég. De mert tudom, hogy sürget a király – *(Órájára néz)*
vagy tíz perc óta.

RENDŐRMINISZTER Jó.

TITKÁR Pontos vagyok.

RENDŐRMINISZTER Tudom.

A fogoly?

TITKÁR Rendbe' van.

RENDŐRMINISZTER Nem verték meg nagyon?

TITKÁR

Mértékkal.

RENDŐRMINISZTER

Jó. Gyerünk.

TITKÁR *(elkezdi olvasni a jelentést)*

„Főexcellenciád! –”

RENDŐRMINISZTER

A dumát hagyja ki. A lényegét!

TITKÁR *(halkan)* Anyád!

RENDŐRMINISZTER

Tessék?

TITKÁR Egy bolha volt. Itt megcsípett, uram.

Elnézést.

RENDŐRMINISZTER

Töksüket még nem vagyok – uram!

TITKÁR

„Fulvio Imbriani – nemes származás –
Robespierre-nél tiszt – rebellis, nem vitás –”

RENDŐRMINISZTER

Ezt most mért mondja el?

TITKÁR Mert ez van ideírva.

RENDŐRMINISZTER

Titkár úr, ön hülye! Ne vigyen már a sirba!

Csak azt olvassa fel, hogy mit határozok!

TITKÁR *(a papírjából kihagyásokkal olvas)*

„A »Tíz Társaság« bandához tartozott –

Govoni Filippóval ezt szervezte újra” –

(egy lázadó vezér, szintén rovott a múltja)

„Mivelhogy Imbriani nem vall semmiért:

így nem találtuk meg a szekta mesterét.

Most célravezetőbb szabadlábon kívárni –

és megfigyelve őt, tán meg lehet találni

a többi gaztevőt, kik bár kevesen vannak,

de létük károsan érinti a nyugalmat.”

Besúgóink hada ott kinn terjeszti már,

hogy Imbriani vall – s e „vallomás” nyomán

a nagymester bukik. – Reményeink szerint

a rebellis bandán nagyot ütünk megint.

RENDŐRMINISZTER

Na, ennek örülök. Egész jó.

TITKÁR Hozhatom?

RENDŐRMINISZTER

Igen.

TITKÁR *(az örökhöz)*

Hozzák be Imbriant!

RENDŐRMINISZTER Fájdalom,

hogy többre nem jutott a vállalat során,

na, mindegy!

Fulviót eléjük lökik a verőlegények

TITKÁR Ön szabad.

FULVIO *(körülnéz)* Szabad?

TITKÁR Szabad!

RENDŐRMINISZTER *(int a rendőröknek – azok el)* Az ám!

TITKÁR

Szent ünnep hozta ezt az új amnesztiát,

prefektus úr kegyes nagylelkűséggel ad

kegyelmet, Imbriani. –

RENDŐRMINISZTER Menjen, és örüljön!

A bűnt megbánja és: – feledhető a börtön.

Fulvióra ráadják a kabátját, ettől megijed

TITKÁR *(nevet)*

Ne féljen – nincs mitől. Szabad már, Imbriani!

FULVIO

Szabad.

TITKÁR Szabad!

RENDŐRMINISZTER

Szabad. – Nem volt nehéz kivárni.

Na indulás – gyerünk, míg meg nem gondolom!

TITKÁR *(már elmenőben a miniszterrel)*

Köszönetet ezek nem ismernek.

RENDŐRMINISZTER

Tudom.

Fulvio egyedül elindul a „szabadságba” – a Rendőrminiszter a képünkbe bámul. Némajáték: Fulvio lerázza két követőjét egy sarkon – áttűnés. Egyházi zene

2.

A milánói utcán. Fulviót elkapják az álhús testvérek

FULVIO

Kik vagytok? Most mi ez? Lionello, te vagy!

Tudhattam volna. – Már olykor kihagy az agy –

a fejem széthasad, hidegrázás. Na jó.

Ti vagytok, persze, ti.

LIONELLO Te rohadt áruló.

FULVIO

Tessék? Nem értem ezt.

LIONELLO Nincs is mit érteni.

Áruló vagy. Gyerünk!

FULVIO Én áruló?

LIONELLO Nem is

a többiek vagy én.

FULVIO Jaj, Istenem. Unom.

LIONELLO

Azt elhiszem. *(A többieknek)* Vigyük! – Ez áruló. – Tudom!

ZENE, váltás. – Fulviót körbeveszik a testvérek, Vito papírból szónokol

VITO

Robespierre, Marat, Danton Nagy Forradalma

huszonnyolc éve múlt, Brumaire idusa van ma –

A Tíz Társaság ítélőszéke itt

ezennel összeül, hogy tárgyaljon, amint

e vádirat szerint Fulvio Imbriani

a börtönkinokat nem volt képes kiállni.

Két hétig volt csak ott, de megtört – és ezert

kiadta mesterünk tartózkodáshelyét,

kit napok óta már sehol meg nem találunk.

Így Imbriani is hozzájárult bukásunk –

FULVIO

Miket beszélsz, Vito? – Te – rólam elhiszed?

Ez lázalom. – Na várj – mindjárt fölébredek. *(Becsukja a szemét)*

LIONELLO

Ne játszd az ártatlan! A kislejt! – Tovább!!

VITO (*halkan*)

Lionello, kérlek, most fogd be legalább –

FULVIO (*kinyitja szemét*)

A kisfiút?! – Hogy én? – Pelenkát cseréltem!

LIONELLO

Mondjuk – hogy volt ilyen – és óriási érdem!

A többiek röhögnek

De akkor most miért kenté a szart fejedre?!

Hallottam többektől, hogy köptél – bőröd mentve.

FULVIO

Hallottad? – És kitől? Hallottad?! – Óriási!

El is hitted?! – Remek! Ki volt a „híros bácsi”? (*Ellöki Lionellót*)

Vallattok már ti is?

VITO Fulvio, én tudom –

FULVIO

Mit tudsz?

VITO Hogy nem te vagy. És sajnálom – nagyon.

FULVIO

Sajnálod is? – Remek. Nem szégyelled magad?!

VITO

De igen. Tárgyalást –

MASSIMO Vito!

LIONELLO Nézd, hogy tagad!

VITO

Szabályosan –

GIULIO Szabály –

LIONELLO Röhögöm kell.

RICCARDO Milyen?!

MASSIMO

Hacsak –

GIULIO De ő árulta el!

LIONELLO Tudom!

VITO Igen?!

MASSIMO

Mért adtad el Filippót?

RICCARDO Mondd!

FULVIO Miről beszélsz?

UGO

Ha nem vallottál volna – nem jöhetsz ki!

FULVIO És

már végleg nem jutott az üres koponyádba?

VITO

Most épp azt tesszük itt, amit akar az állam.

MASSIMO (*Vitónak*)

Te a pártját fogod?

RICCARDO Megörültél, Vito?

VITO

De nem tud semmiről –

MASSIMO Ez honnan látható?

TULLIO

Mit húzzuk az időt?! Ítélezzünk már végre –

VITO

Hadd szóljon Fulvio!

FULVIO Az akácsonál nézted?

LIONELLO

Hol?

FULVIO

Az akác alatt! – Hogy nincs-e ott Filippo?!

VITO

Kedvenc helye – ha –

UGO Ott ül?

TULLIO És ha –

LIONELLO Mi?

MASSIMO Ha –

VITO Tempó!

ZENE, *a motívum először – elindulnak az „akác” felé, közben jön le a hullá*

3.

A parkban. A felakasztott nagymester a fa alatt

1. TURISTA

What's this? (*Egy levelet vesz le az akasztott alakról*)

2. TURISTA It is – Nem látom jól – ez egy levél.

Giovanna, gyere csak! Olvasd! Ügyes legyél.

A bácsit most ne nézd! Na, rajta, kezd el! Olvasd!

GIOVANNA

A nyelve is kilóg. De randa. Fú –

Vitók odaérnek, megtorpannak

2. TURISTA

Na, – olvasd!

Giovanna olvassa a búcsúlevelet a két turistának – a Társaság is hallja

GIOVANNA

„Kedves Barátaim! – Jó Tízes Társaság!

Az évem eddig tart. Eddig. Nem tart tovább.

A mérleg készen áll. – És veszteséggel zárult.

Már negyvenöt vagyok – a bátorság elárvult,

de annyi még maradt: magam fejezhetem be.

A filozófia sem juttat mást eszembe.

– Bocsánat senkitől nem kell! Nem is adok.

Most végleg, végtelen: csak önmagam vagyok.

Egy békés, jobb világ vajon mit gondol rólunk?

Utódaink szemében kannibálok voltunk,

boszorkányégetők –”

Ez kannibál? Boszorkány?

2. TURISTA

Ugyan! Olvasd tovább!

1. TURISTA Wind is coming –

2. TURISTA Yes. – Orkán.

FULVIO

Ez nem lehet. – Filippo velem egyidős.

Ez meg – vénember itt.

TITO Ó az. Filippo. – Ó. (*Elsírja magát*)

GIOVANNA

„Az emberáldozat – már régen nem tudom –

Az ég óvjon fiúk! – Filippo.”

A fiúk némelyike sír. Más némán zokog

2. TURISTA (*fél szemmel a társaságon, halkan*)

Kishugom,

Giovanna, menj, szaladj, és hívd a rendőr bácsit.

1. TURISTA

I have seen soldiers too –

2. TURISTA – Siess! A katonák is!

Giovanna elszalad

1. TURISTA (*hangosan a Társaságnak*)

Well – just a moment, please!

UGO (*a sánta*) Futás!

VITO Ne fuss!

TULLIO Nyomás!

VITO

Ne fuss, az feltűnő!

LIONELLO Ó, Fulvio, bocsáss

Szél fú

meg!

VITO Erre nincs idő!

LIONELLO Ezt nem fogod soha

már megbocsátani!

VITO Ne nézzetek oda!
MASSIMO
Gyerünk! Lió, gyere!
LIONELLO Alaptalan a vád!!
GIOACCHINO *(az angol turistának)*
Mit bámulsz már, te fasz?
TULLIO *(egy követ vág az angolhoz – persze nem találja el)*
A királyhú anyád!

Az angol el

LIONELLO
Így nem mehetek el!
VITO Hagyd már! Oszolni kell!
UGO
Allons, enfants de la –
MASSIMO Ez hülye. Énekel.
TULLIO *(Vítónak)*
Akkor ne számíts rám! – Ha most külön megyünk,
én végeztem veled!
MASSIMO Ne örülködj!
GIOACCHINO Legyünk
az eszünkéné!
FULVIO Ha nincs is.
GIOACCHINO Így ne adjuk fel!
UGO
Igaza van!
GIULIO Hová? – Engem nem érdekel.
MASSIMO
Kicsinyhitű!
UGO Néhány napot te is kibírsz!
VITO
Ne veszekedjete!
UGO De tíz nap múlva írsz?
RICCARDO *(botjából tört vesz elő)*
A rendőrséget itt bevárjuk?
TULLIO Frászt!
VITO Nyomás!
GIOACCHINO
Na és Filippót el ki temeti?
LIONELLO Ki?!VITO Más.
GIULIO
Filippo áruló.
LIONELLO A vég. – Ez már a vége.
TULLIO
Meneküljünk!
RICCARDO Gyerünk!
VITO Az Isten szerelmére!
Meddig dumáltok itt? Majd hírt adok – gyerünk!
LIONELLO
Előre hát, fiúk – ez volt az életünk!

Dúdolva, hősleg – mindnyájan el

4.

Az Imbriani-kúria. Madárcsicsergés. Konzolidált boldogságparfum

FULVIO
Megérkeztem.
VITO Igen?
FULVIO Én már itthon vagyok.
VITO
Elég szép kúria. A családod –
FULVIO Ragyog –
ragyog a nap, Vito! – A régi park – na, nézd!

VITO
Fel fognak adni itt, ha hozzájuk bemész.
FULVIO
Eszter hugom üzent, hogy jöjjenek bármikor.
VITO
Hogy a vesztedbe fuss.
FULVIO Ne légy ilyen komor!
VITO
Apád kitagadott, mikor Párizsba szöktünk.
FULVIO
Hét éve meghalt már.
TITO S mi változott köröttünk?
A családod feje a bátyád. – Ő pedig
lojális volt. Igaz?
FULVIO Nem is keresnek itt.
A rendőrség soha nem hinné róluk azt,
hogy náluk élhetnek. Talán így elmulaszt – – –
– e rosszullét – roham – a láz gyötör megint.
Értsd meg, Vito.
VITO Na jó. – Azért azt el ne hidd,
hogy bármi változott. Ne bízz bennük! Vigyázz!
FULVIO
Meglátjuk, hogy mi lesz. – Elmúlik tán a láz –
Azt mondom odabenn, hogy szerzetes vagyok.
Hogy Fulviótól jöttem.
TITO És?! Közben hagyod,
hogy rád ismerjenek?!FULVIO
Ugyan. – Mióta már?
– Tizenhat éve van, hogy nem láttak.
VITO Zsandár
a sógorod.
FULVIO Igen. Hülye osztrák. Na és?
Ezt fölveszem.
VITO Húzzad le így.
FULVIO Vito, ne félts!
Nem emlékszel, milyen komédiás vagyok?

Beöltözik, pózt vált: egy régi akciót elevenít föl – Vito veszi a lapot

VITO *(valami ór hangját utánozza)*
„Belépőjét, uram!”
FULVIO *(elváltoztatott vénasszony hangon)*
„Álnok hivatalok!”

Eljátsszák, ahogy leütötték az órát – egymásra találó nosztalgikus nevetés

VITO
Ne bízz meg senkiben! Én írok majd.
FULVIO Remek.
FIORELLA *(hangja)*
Fulvio!
VITO *(ugrásra készen, előkapja a pisztolyát)*
A húgod?
FULVIO *(suttog)* Nem.
DAJKA *(hangja)* Fulvioóó!
FULVIETTO *(hangja)* Megyek!
DAJKA *(keresztülmegy a színen. Vito és Fulvio fedezékben)*
Bogárkám, merre vagy?
FIORELLA *(hangja)* Fulvio!
ESZTER *(átrohan)* Fulvietto –
FULVIO *(magában)*
Jaj – Eszter itt vagyok.
CONSTANTINO *(hangja)*
Fulvio –
ESZTER *(a másik irányból megy keresztül)*
Fulvietto!
FULVIETTO *(átrohan, egy fakarddal leveleket kaszabol)*
Már itt vagyok, mama!

FULVIO (*Vitónak halkan*)
Az ott Eszter hugom.

VITO (*halkan*)
Az unokaöcséd?

FULVIO Talán. – De nem tudom.

VITO
Rólad nevezték el. – Már azt hitték: halott vagy.

ESZTER
Gyere, te kis gazember! (*Rángatja, üti-veri*)

DAJKA Bogárkám!

ESZTER Bolond vagy?!

DAJKA
Mégfázol így! –

ESZTER Nesze! (*A csupasz fenekére csap*) – Na, befelé! Gyerünk!

Becipelik, a gyerek ordít

FULVIO
Talán jobb lesz, Vito, ha együtt elmegyünk.

Kutyaugatás

Komondorom! – Ugat.
VITO Tizenhat év után?

Megint közös mosoly – nosztalgikus szünet

Menj csak be. Menj. – Szeretnéd. – Várok délután –
ötig.

FULVIO Ha nem jövök –

VITO Befogadtak. – Na.

FULVIO Hát –

VITO (*megöleli*)

Ne vedd le a csuhát!

FULVIO Adieu!

VITO (*közös, beavatott búcsúgesztus*) Előre hát!

Pár lépést hátrálva mennek – egymástól távolodva, majd egyszerre fordulnak sarkon – nyilván ez is valami régi, közös játék

5.

Az Imbriani-kastély vacsoraasztalánál

CONSTANTINO

Ne ábrándozz, egyél! –

ESZTER Na – szépen, Fulvió!

CONSTANTINO

Bizony, atyám, ma már a gyerekek! – Na jó,
nem mondom, van néhány, amelyik illedelmes,
de rossz példát, ha lát, azokból rögtön felvesz
sokat, mi helytelen. Mit néztél, Fulvió?

FULVIETTO

Narancssárga fejét a mamának!

CONSTANTINO Helló,

mi ez meg már megint? Miféle szemtelenség?

A napfény bánt, hugom?

ESZTER Mindjárt lemegy a nap. – – Még

atyám, alig evett! – – A narancssárga színt

én kaptam egykoron. Mert Fulvió szerint

mindönknek van színe, ha behúnyjuk szemünk.

Ha ezt nem látjuk meg: – nem ér az életünk!

FIORELLA

Színe?

FULVIO (*elváltoztatott hangon*)

Igen, színe.

ESZTER Apánké – fekete.
Szegény anyánk lila. A nagypapa feje
bíborvörös.

FULVIETTO Haha.

FIORELLA Na, te – Constantino,
milyen voltál?

CONSTANTINO

Ugyan. Ki emlékszik?

ESZTER Hahó,
megvan!

FIORELLA

Na?

ESZTER Zöld.

CONSTANTINO Dehogy!

ESZTER Káposztazöld fejű!

FULVIETTO

Bizony. – Igaza van! – Ez tényleg nagyszerű!

Na, és milyennek látta önmagát a bácsi?

ESZTER Aranynak.

CONSTANTINO Sárga volt. (*Kinban*) Jaj, hogy miket talált ki –

FIORELLA

Te nem vagy zöld – szívem.

ESZTER Az. – Arany volt. Arany.

A csillogás! A fény! Ahogy ragyog – rohan! (*A „szerzetesnek”*)

Bátyámnak mondja meg: hazajöhetne végre!

Eleget bújosott. Már újra itt a béke.

CONSTANTINO

Kegyelmet kap. – Hiszem. – Elintézzük neki.

Művészek kellene a renhez is. – Pedig

de szép is volt, ahogy hegedült.

FIORELLA Ó?

CONSTANTINO Ki más?

Fülébe' volt neki a muzikalitás.

ESZTER

Constantino, muszáj?

CONSTANTINO Tudom, ehhez nem értek,

de azt azért tudom, bocsáss meg, Eszter, kérek,

soknak sikert hozott, hogy nincs rebellió.

Van, aki nagy vagyont muzsikált össze.

FIORELLA Jó,

de ne dühítsd magad. – – (*Témát vált*) Meg ott a kislefia –

már meg sem ismeri. – Meddig kell várnia?

Vele jöhetne.

CONSTANTINO

Az!

FULVIETTO Van unokaöcsém?

Nem mondtatok soha.

ESZTER Mert máshol él szegény.

CONSTANTINO

Ő távol – messze van.

FULVIETTO De hol? Ahol a bácsi?

ESZTER

Nem. Messze tőle is.

CONSTANTINO Egy más igazgatási

körzetben. – Most mi van? – Mit nézel, Eszter, úgy?

ESZTER

Nagybátyádnak, fiam, hatalmasok – éppúgy

megtiltották – – igen, hogy lássa kislefiát,

mint – hogy velünk legyen.

CONSTANTINO (*kiigazítja a hógát*)

Azért, amit csinált.

ESZTER

Csak az eszméknek élt. Ha nagy leszél, megérted.

FULVIETTO

Milyen eszmék, mama?

CONSTANTINO (*m. f.*) Eszter!

ESZTER Concetta, kérlek!
Mit állsz olyan merőn? Mit nézel?
DAJKA Szent atyám –
ha rosszul van az úr – e bor segít talán.
ESZTER
Akkor hát tölts! – *(Halkan Constantínónak)* Ne rugdalj!
DAJKA Fulvió barátja,
a tisztelendő úr? – Mindjárt lemegy a láza,
ha megkóstolja ezt! Ez az évből való,
mikor megszületett a drága Fulvió. *(Halkan)*
Kóstold csak meg, bogárcám. – – Éljen Fulvió!
ESZTER
Hát Fulvióra!
FIORELLA Fulvióra!
CONSTANTINO Rá!
FULVIO *(rekedten)* Igyunk –

Csönd. A néma Fulviót nézik

FIORELLA *(suttog)*
Most mit csinál? Imádkozik?
DAJKA – Nem változunk –
ESZTER
Concetta! Baj van?
DAJKA Á! Dehogy, sőt!
ESZTER *(Fiorellának)* Érted ezt?
FIORELLA
Öreg már –
CONSTANTINO
– és beszél. Na – hagy!
ESZTER *(még dühös Constantínóra)* Ki kérdezett?
Látom, fáradt, atyám. Most felvezettetem –
szobája készen áll –
REMIGIO *(beront – enyhe teuton akcentussal)*
Ich bin da! Kis szivem!
A nyúl vadászatunk remek volt! – Wunderbar!
Ki ez az ember itt? – Was soll hier dieser Mann?
DAJKA *(Fulviónak)*
Ó Eszter férje.
FULVIO Ez?!
REMIGIO Was denkst du denn, fiam,
hányat lóttam ma le? – Hase – Nyulat!
FULVIO Mi van?
REMIGIO
Zwanzig! Huszat komám! – Jawohl! Der Kammerad –
ESZTER *(a férje elé megy)*
A páter Fulvio barátja.
REMIGIO So? Nahát!
ESZTER
Lehet, hogy Fulvio hazajön.
REMIGIO Tényleg?! Ah.
Das freut Dich? – Freut mich auch. – Jobb spáter, mint soha!
Benótt neki feje? Fejének lágya – ja?
Örülöm wirklich én. – Belátja most maga,
zwanzig hús év után. – Nem fordít már a hát
a rendes emberek világának tehát.
(Fulviétónak, aki a fejéhez vágta a gombolyagot)
Mensch! – – Világnézet! – Jáá – na, majd most megtanul –
FULVIO
Tanul? – Tőled? – Barom! –
REMIGIO Nekem beszél az úr?
Hé – Reden Sie zu mir?!
FULVIO *(odavágja a poharat)*
Elég volt. Fogd be – jó?!

ESZTER
Ne tumboljon, atyám! Ki bántotta?! Való,
a férjem néha tán túl kategorikus
de ez akkor sem ok –
REMIGIO Na, sowas – also,
ESZTER *(Remigióknak)* Kuss!
FULVIO
Önöknek évekig eszükbe sem jutott,
hogy hol van Fulvió!
CONSTANTINO Dehogy! – Míg itt lakott,
alig láttuk – való. – Nem érdekeltük őt.
Hogy elment – híre jött – és napról napra nőtt!
Szegény apánk eszét elvette már a szegény,
hogy ilyen fia van.
ESZTER Ezt nem kell tán –
CONSTANTINO Egészen
megőrült!
ESZTER És?!
CONSTANTINO Mi meg – ha nincs osztrák rokon –
ESZTER *(közbevág)*
Mondd el, mindenkinek!!
FULVIO Gyávák. Gyávák. – Nagyon
reméltem azt, hogy még maradt azért hitük –
de látom már: önök – az egész életük –
De jó: „ne ítéld, hogy ne ítéltess.” Tehát:
testvérük, Fulvio meghalt. – Igen. – Magát
egy fára kötve fel. – Hét napja már halott. –
Elhagyták. – Mind. –
ESZTER *(nekiesik a férjének)*
Te dög! – Te meg bántalmazod!!
REMIGIO
Nem én –
ESZTER De te!! Igen! Az emlékéte gyaláztat!
REMIGIO
Nem tudhattam!
ESZTER Nem hát! Mit tudsz?! *(Vicsorog)* Üvöltő állat!
Osztrák barom!
REMIGIO *(Fulviétónak, kissé megszeppenve)*
Anyád – die Mutter ist nervös.
Ich geh’ den Wagen holen.
ESZTER Menj! A többi hős

Remigio el

már vár a laktanyán! – Szegény bátyánk. Halott!
Nincs többé, Fulvió! – A nagybátyád! *(Zokog, fiát átölelve)*
CONSTANTINO Hagyott
pár sort nekünk? – Atyám – és hol van eltemetve?
Azt hittük, ő soha nem lenne képes erre –
de úgy látszik, szegény anyáknak rossz hatása –
ESZTER
Nincs többé Fulvió!
FULVIETTO De itt vagyok, mamácska!
FULVIO *(leveszi a csuhát)*
Meg én is, Eszter! Én! Gyerekek! – Én vagyok!
ESZTER
Te –
FULVIO
Fulvió!
ESZTER
Te – *(A nyakába esik)*
FIORELLA és CONSTANTINO Te??
FULVIO Gyerekek, meghalok! *(Összeesik)*

Constantino és Eszter fogja fel estében. Sötét. – ZENE – naná

6.

Az utolsó kenet. Egészen tompa fényben, szinte csak árnyak

PAP

Miseratur tui omnipotens Deus,
et dimissis peccatis tuis,
perducat te ad vitam aeternam. Amen. –
Emeljék fel! Na, most! – A száját nyissa ki!

Fulvio tiltakozik, de beletömik az ostyát. Sötét. ZENE – hullámozó tenger

7.

Fulvio a betegágyon

FULVIO *(félálomban)*

Amerika – ámen. – Amerika – aki –

Dal a kivándorlásról – Francesca éneklí mint tündér

FRANCESCA

Elment az én rózsám idegen országba,
S írja levelében, menjek el utána.

Nem megyek utána idegen országba,
S inkább meggyászolok háromféle gyászba.

Pénteken pirosba, szombaton fehérbe,
Vasárnap estére talpig feketébe.

Tengernek a szélén egy árva gerlice,
S annak is én vagyok talán egyik része.

Talán egyik része – legrészletlenebbje,
Kinek e világon nem volt szerencséje...

DAJKA *(bejön, mosdatja – közben benéz Fulvio paplanja alá)*

Na, Bogárkám! – Mi van?! A lélek visszatért?!

Két héten át, bizony, csak hálni járt beléd.

FULVIO

Dadám!

DAJKA Igen?

FULVIO Te, mondd – megvan a könyv?

DAJKA Melyik?

FULVIO

Amiből Péter bá' felolvasott.

DAJKA Pedig

emlékszem. Az a sok – térkép meg indián?

FULVIO

Az.

DAJKA A ládába' van. – Meg is lelem talán.

Áthozzam?

FULVIO Jó. Igen.

DAJKA Bárcsak többet tehetnék.

FULVIO

Szerettem.

DAJKA Ó, tudom. – Jaj, mennyi régi emlék.

8.

A teraszon. A család. – Fulvio olvas. – Idill

ESZTER *(dúdol)*

Dirindindin – dirindindin – dirindindindindin –
Emlékszel még?

Dirindindin – dirindindin – dirindindindindin –

FIORELLA De jó kedved van!

ESZTER *(dúdol)*

Dirindin-din. – Dirindin-din. – Dirindin-din-din-din.

CONSTANTINO Rajta, Eszter!

FULVIO *(felnéz a könyvből)*

A születésnapomra jártad egyszer ezt el –

ESZTER

Táncoljak is?

CONSTANTINO

Na? – Na!

FULVIO Remekül illegetted –

CONSTANTINO

A popsídat! Bizony! Na!

ESZTER Nee –

FULVIO De.

CONSTANTINO Dee!

FULVIO Na – kezd el!

Dirindin-din. Dirindin-din.

Hm? Na?!

ESZTER *(vele dúdol)* Dirin-din, din-din-din, din – din –

Dirindin-din. Dirindin-din. Dirin-din, din-din-din, din – din.

(Énekel)

Mert ott a száraz tónak nedves partján

Brekeg a béka – és tüzel a nyár –

Mikor a gólya felhőt játszott,

A béka eltűnt – nincs ma már –

Dirindin-din. Dirindin-din. Dirin-din, din-din-din, din – din –

Dirindin-din. Dirindin-din. Dirin-din, din-din-din, din – din.

Eltűnt a béka, – végre itt a béke –

Nem brekeg többé, télre vált a nyár, –

De jég alatt a fagyott örvény

Tavasza új békákra vár –

Dirindin-din. Dirindin-din. Dirin-din, din-din-din, din – din –

Dirindin-din. Dirindin-din. Dirin-din, din-din-din, din – din.

Kollektív, boldog, kiteljesedő dal – boldog egymásra találás, közben a kis Fulvio földhöz vágja a porcelánpapagájt

TUTTI

Dirindindin – Dirindindin – dirindindindindin...

Az ének végére megérkezik a Szakács Charlotte-tal

SZAKÁCS

Elnézést, asszonyom, de itt van ez az úr,

Nem tágitott sehogy. Gondoltam, ha az úr

beszélne tán vele – azt mondja –

CHARLOTTE Fulvió!

(Lerohanja Fulviót, szájon csókolja – rököny)

SZAKÁCS

Akkor most –
ESZTER Elmehetsz.

Szakács el

FULVIO Ó Charlotte.
ESZTER Charlotte?

Charlotte leveszi a kalapját, kibomlik a hosszú haja

CONSTANTINO Ó!

FULVIO

A – családom.

CONSTANTINO és CHARLOTTE Nahát.

CHARLOTTE Örvendek. Ez remek!

(Felnevet, látva Fulvio zavarát)

A család – – nagyszerű! – Már rég kerestelek.

CONSTANTINO *(zavarban)*

Aki keres – talál. Kézcsókomp. *(De nem csókol kezet)*

ESZTER *(biccent)* Jó napot.

CHARLOTTE

Szervusztok! *(Fulviónak)* Édesek. *(Fulvio vállára dől)* Hú, de fáradt vagyok. *(Leül)*

ESZTER

Mi nem is zavarunk.

ESZTER *(Fulviettnak)*

Gyere.

FIGORELLA *(Constantinónak)* Te is.

CHARLOTTE Mi az?

Íly rémítő vagyok? – Tea? – Innék. Ez az? *(Tölt magának)*

FULVIO

Semmit nem változol.

CHARLOTTE Mért – kéne? *(Körülnéz)* Tetszik itt.

(Megitta a teát, felpattan)

Na gyere!

FULVIO Most, hova?

CHARLOTTE Egy szobád csak van itt! *(Nevet, kézen fogja)*

Kimennek

ESZTER *(Constantinóval visszajön, hogy miért, azt találja ki a rendező)*

Borzalmas ez a nő.

CONSTANTINO

De nem szólhatsz bele.

Ha Fulviónak ő –

ESZTER *(kicsit hisztisen)*

De ne éljen velem!

CONSTANTINO

Olyan vagy, mint apánk.

FIGORELLA Neked tetszett, azt láttam.

ESZTER

A szád is tátva volt – a nagy csodálkozásban.

CONSTANTINO

Féltékeny vagy?

FIGORELLA Ugyan! Megmondanád: kire?

ESZTER

Ilyen ribanc miatt nem vitte semmire!

CONSTANTINO

Szerinted, mit lehet nekünk itt még csinálni?

ESZTER

Én nem fogok tovább eltátott szájjal várni! *(Kíviharzik)*

Constantino utána

9.

Fulvio szobája

CHARLOTTE

A családtól ugyan a belem is kihánytam –
de jobb búvóhelyet keresve sem találnak.

FULVIO

Ők nem bujkálnak itt –

Szünet

CHARLOTTE Humorod megmaradt.

Nem is a pereputty – *(Köp)*

FULVIO

Kérlek, fékezd magad.

CHARLOTTE

– Vitóék jönnek át. Szerdán, a jövő héten.

Mindenkit összeszed – ide eljönnek értem – –

(Átöltözik nőnek)

Tudod, mit vettem én meg közben éppen észre?

FULVIO Mit?

CHARLOTTE

Hogy Vito szerelmes volt belém egészen!

Mindvégig! Jó, mi?

FULVIO Az.

CHARLOTTE Utálad most ezért?

FULVIO

Ki? Én? Dehogya.

CHARLOTTE A szent! – Mit össze nem beszélt!

FULVIO

Kicsoda?

CHARLOTTE Hát Vito. – Te, mondd, figyelsz?

FULVIO

Igen.

CHARLOTTE

Akkor nézz rám!

FULVIO

Nézek.

CHARLOTTE

Már rég nem volt ilyen
nagy esély arra, hogy – előlről kezdhetik:

a fiúk boldogok. Most újra kezdjük!

FULVIO

Mit?

CHARLOTTE

Délen lesz lázadás! Élére állhatunk.

A kolera miatt a nép is megvadult.

Az információk szerint kitörhet bármi!

Bárcsak ne kéne már megint sokáig várni!

Te mit gondolsz?

FULVIO Hogy én? – Te, merre van Trecase?

Como mellett, igaz?

CHARLOTTE Igen, de mit – Trecase?

FULVIO

A major – ahol a – fiunk nevelkedik –

CHARLOTTE

Massimiliano? –

FULVIO – Igen.

CHARLOTTE Igen, de mit? – ?

FULVIO

Hány éves is?

CHARLOTTE Ki?

FULVIO Hát – ő: Massimiliano.

Ezt számolgattam épp. Azon a forró nyáron –

CHARLOTTE

Hét már elmúlt. – Télen. – De mért említed őt?

Kapunk ma vacsorát? Vagy majd csak délelőtt?

Küldhetne már kaját ez a Dirindindin!

Vagy megsértette jól önnönmagát? – Megint?

FULVIO

Ki?

CHARLOTTE

Ő: Dirindindin. – A bűbajos hugod.

FULVIO

Mi bajod van veled?

CHARLOTTE Ó, semmi! – Rég dugott.

FULVIO

Charlotte, obszcén vagy.

CHARLOTTE Én? – Láttam, hogyan riszált.

Ahogy lóbálta nagy, lelógó popsiját!

(Utánozza, közben elkezd vetkőzni)

Dirindindin – Dirindindin – dirindindindindin – *(Nevet)*

Miért? Nem így csinált?

FULVIO *(kedvetlenül)* De.

CHARLOTTE Jót tett a' – betegség.

Megférflasodtál. – Igen. Olyan más – lettél.

Azt gondolod: nekem hasam nőtt már, igaz? –

Na akkor nézz ide! Ezt nézd meg itt! *(Leoldja vastag övét)*

FULVIO

Mi az?

CHARLOTTE

Egész nagyon! Bizony! Ez itt a svájci gyűjtés.

Meg pénz is van. Na most, kedden meglesz a gyűlés –

akkor határozunk – szerintem menni fog.

A fiúk mint vadászok érkeznek.

FULVIO

Mi?

CHARLOTTE

Hogy

ne szúrjon itt szemet. – Egy úri társaság! *(Nevet)*

Lehet, hogy végül még a sógor is beszáll!

Vadászkompanyia! – Beszarnál, nem?

FULVIO

De.

CHARLOTTE

Mér?

A forradalmakhoz átáll nem egy vezér.

Volt már ilyen! Hurrá! – *(Az ágyon ugrál)* Lesz osztrák frakció!

Aztán kezdődhet a közös, nagy dáridó!

Dirindindin – dirindindin – dirindin – *(Lövéseket utánoz)* din – din

– din!

Kopognak – ritmusban – naná

Szabad!

FULVIO Vegyél föl már valamit!

CHARLOTTE

Mit? – Szabad!

DAJKA *(tálcával be, leteszi, látva, hogy Charlotte meztelen)*

Jó éjszakát, bogárcám! *(Ki)*

CHARLOTTE *(megpróbálná felébreszteni Fulvióban a férfit)*

Hagyd! – Engedd magad –

FULVIO

Charlotte, ne haragudj – legyengültem nagyon.

Ne dühöngj, kérlek.

CHARLOTTE

Á – ez nem az én bajom.

FULVIO

Hozzuk magunkkal! – Jó?

CHARLOTTE

Kit?

FULVIO

Massimilianót.

A kisfiunk. – Ide. – Mindjárt felnő – magától.

CHARLOTTE

A fiamat? – Ide?

FULVIO

Vagy tán Amerikába.

Nekem mindenhol jó – menjünk a nagyvilágba! –

Azt mondtad, tetszik itt. –

CHARLOTTE

Bolond vagy, Fulvió?

FULVIO

Amerikába meg hetente megy hajó –

CHARLOTTE

Na! – Álljunk meg! – Te – én – és Massimiliano?!

– Amerikába??

FULVIO Mért?

CHARLOTTE De –

FULVIO

Lehet tőlem – bárhol.

CHARLOTTE

Egyezségünk szerint nevét se mondhatjuk ki!

FULVIO

Te említetted őt.

CHARLOTTE

Mert rákérdezteél.

FULVIO

És? – – Ki

táplál belé tudást, meg kételyt, és hitet?

A részeg gazda ott? – Miért nincs senkije?

CHARLOTTE

Én látogattam.

FULVIO Ó! Tényleg?

CHARLOTTE

Háromszor is.

FULVIO

Csodálatos anya – valóban!

CHARLOTTE *(rikácsol)* Még te is?!!

Nem volt talán elég ez a дума anyámtól –

aki mellesleg négy kölyköt vert el magától?!

FULVIO

De megbánta –

CHARLOTTE Ugyan, mit tudsz te erről – mondd!

Soha nem érdekelt.

FULVIO

De most igen.

CHARLOTTE

Bolond!

A végén azt hiszem: megint belém szeretted. *(Zabálni kezd)*

Vasárnap jön Vito. *(Tele szájjal)* Velük megyünk. – Nem ennél?

FULVIO

Köszönöm. Nem.

CHARLOTTE Pedig, egész finom! Te nem –

FULVIO *(közben bort töltött magának, ledönti – durván közbeszól)*

Kérsz?

CHARLOTTE

Nem iszom szeszt, tudod!!

FULVIO *(vállat von, tölt magának)*

De ez itt bor. – Mondd, nem félsz?

CHARLOTTE

Mitől? A csendőrség –

FULVIO

Nem arra gondolok.

CHARLOTTE

Hanem?

FULVIO Az életünk – elmegy.

CHARLOTTE

Nem nagy dolog.

Kis etűd az inszcenirozó szép lelkének: Fulvio behunyja a szemét – talán alszik. Charlotte befejezi az evést, Fulvióra néz, aztán szépen, érzéssel, lassan, majd fokozatosan egyre följebb jutva: magát teszi boldoggá. Közben, teszem azt, ketyeg az óra, elpattan a húr stb.

IO.

A kert, az ablak és a konyha. ZENE – jön a lázadók csapata – jön, jön

FULVIO *(magában áll – feltehetően az ablaknál, kezében borosüveg)*

Miért jöttök, fiúk? – Miért jössz, mondd utánam?

Hová igyekszel épp e hősi maskarában?

Húsz éve már. – Unom. Előre-hátra mentek,

új maskarákba bújsz. Új rozsdás kardot fentek.

Kihamvadt szikra ez. Mért kergetjük, Vito?

Mit csépelünk, ha nincs? Ha nem is várható?!

Belőletek csak a rossz megszokás maradt.

Gioacchino, nyomás! Vágtass! Ne hagyj magad!

Fabábuként üled meg azt a rossz gebéd.

Ugo, csak arra vársz, mikor lesz már ebéd,
miközben sántikálsz. Nem bírja már a lábad!
Te, Giulio, mi van? A szemed könnybe lábad,
úgy sajnálsz magad. Megmondanád, miért?
Mert máshoz ment a nő? – Lió, az istenért,
ne ugrálj – kecskebak! Tudom, miért viháncolsz,
elhitted: a Halál elől ezzel kitáncolsz.
Szobrodhoz összejött a bronz talán? – Előre!
Lottón nyertél? Mi van? Hagyd abba, mert lelőlek!
Hogy élve hagyatok, több volt, mint bűn – hiba.
Nem megyek már, fiúk, az újabb lagziba,
ahol a hülyeség szájhősnek ad kezet.
Meváltoztam, fiúk. Végéhez érkezett
a hőzöngés kora. Meggyógyultam. Szeret
mindenki itt. Vito! Mihez kezdjek veled?!
Sétáljunk így tovább? Higgyünk a semmiben?
Nekem már nincs hitem. Elmúlt. Elmúlt, igen.
Ahogy a korszak is, mit túléltünk, Vito –
már régen vége van. Ez régen látható. –
S ha újrakezdek is: – akkor már nem leszünk.
Mit akartok, fiúk? Jöjjen meg az eszünk!
Hiába vigasztalnál – ÉN szánlak, Vito,
Ne az eget bámuld, – mert orra buksz, Lio!
Kiugrik a szemed, ha csak jövőbe réved!
Ne bámulj így! Elég! Elegend van, na – érted?!
Az életem múlik! Te feltartóztatod?!
Melyik hülye hiszi, hogy megvédhet?! – Na, mondd!
Nekem már nincs időm a közös boldogságra,
Az enyém kell! De ti – –

Puskák felhúzásának zaja állítja meg Fulvio monológját

ESZTER *(közben halkán bejött)*
Körülvették a házat.
Én voltam, Fulvio. – Én feljelentettem, hogy –
FULVIO
Honnan tudad, hogy ők –
ESZTER Kihallgattam. – Na, mert – hogy –
a nő, azt hittem – ő – teáérted tettem ezt!
Kiszabadítalak!
FULVIO De honnan? Értem? – Ezt?!!
ESZTER
Akarod – én tudom. – Megszabadulsz. – – Maradj!
Nincs több esély!
FULVIO De –
ESZTER Légy Fulvio önmagad!
Inkább ne nézz oda!
FULVIO Most tízig számolok –
de nem! Szólok nekik!
CHARLOTTE *(beront)* Fulvio! Itt vagyok!
Mi történt? – Árulás! *(Kirohan)* Vito! Vito!
FULVIO Neee!
CHARLOTTE *(lövés dörren, elesik)* Ó!
FULVIO *(megrázza, és ellöki Esztert)*
Mit tettél?! Mondd, miért?! –
CHARLOTTE Meglőttek. Fulvioó!
FULVIO *(ordít)*
Rohanjatok!

A lövés után értelemszerűen megtorpantak – majd pánik

VITO Futás!
MASSIMO Menekülj már!

Lövések – viszontlövések – lövések

UGO Vito!
TULLIO Szaladj!

GIULIO Tovább!
RICCARDO Vigyázz!
LIONELLO Ki volt az áruló?
GIULIO
Ez most a fő bajod?
RICCARDO Gazemberek!
TULLIO *(agyonüt egy titkosrendőrt)*
Gyere!
GIULIO
Segíts!
UGO Végünk!
MASSIMO Rohanj!
SZAKÁCS *(egy másik „helyszínen” – a konyhában – többemagával, a be-*
rontó Lionellónak, aki éppen el akarja vágni a saját nyakát)
Uram! Ne itt tegye!
Legyen olyan szíves, ne vágja át a torkát,
emberek esznek itt – nem akarom a tortát
előlről kezdeni. Ez egészségtelen!
LIONELLO *(üvölt)*
A – áááá!
SZAKÁCS Ne itt!
VITO Lió! *(Elveszi tőle a kést – megpofozza)* Na, gyere csak velem!
CHARLOTTE
Fulvio – jaj, segíts! Segíts! – Ne hagyj nekik!
Ha elfognak – tudom, hogy mit tesznek megint –
Ez itt a pénz. *(Odaadja az övet)* Vigyázz!
FULVIO *(most már a régi profi)* Hozom!
(Fulviótnak, aki becsámborog) Gyere – gyere!
(Elkapja Fulviótnak, egy zsák a fejére – pisztoly a halántékának – nem tréfál)
Remigio! Sógor úr! – Ha kell még a feje
a kis druzsámnak itt – állítsd le mind! – Na – los!
REMIGIO
Nicht schießen! Halt! Nicht schießen! Halt! Nicht schießen – O – ó!
ESZTER *(dulakodik a bakon álló Fulvióval – mellettük Charlotte)*
Állj meg! Hová viszed?! Adod ide?! – Ereszd!
Gazember! Nyomorult! A kurvád –
FULVIO Ezt ne kezd!
ESZTER
A fiam add ide!
FULVIO Menj már a francba!
ESZTER *(magánkívül sikít)* Teee!
FULVIO
Nem lesz baja! – Ha most hagyják, hogy menjek el!!
Miattad van – liba!
CHARLOTTE *(bár félhulla, azért köpköd)*
Te dög! Te áruló!
ESZTER *(ostorral csapkod)*
Rohadt kurvák!
CHARLOTTE Picsa!
ESZTER Fulvio! – – Fulvioóóó!

ZENE, dirindindin +
Lovak dobogása, szekér csattogása –
Párhuzamosan a fények tompulása,
A zaj mindent elnyom, végül a fénykörben
A kis Fulvietto – tanácstalan – körbe –

Itt a szünet – vagy se. Nyakunkon az este:
Drága Arany János! Csókoljat a Kecské

10/A

Az erdőben

CHARLOTTE
Nem jönnek? –
FULVIO Vége van. –
CHARLOTTE Na, engedd el. – Mehet.

FULVIO (*Fulviettonak*)
 Ha arra visszamész – a házukhoz vezet
 az út, Fulvietto. Most már mehatsz. – Szabad.
 FULVIETTO
 Szabad?
 FULVIO Szabad, igen. De becsüld meg magad.
 Ne mondd el senkinek, hogy merre jöttünk át.
 FULVIETTO
 Hadd menjek még veled!
 FULVIO Majd egyszer. – És anyát
 csókoltatom. – Na, indulj. – Menj már, Fúlvió!
 FULVIETTO
 És Massimilianót?
 FULVIO Hozzuk!
 FULVIETTO Jaj, de jó!
 Ó pont olyan, mint te – de kicsi még – igaz?
 FULVIO
 Igen. – Na, menj. – Ne rohanj!
 FULVIETTO (*kezet nyújt neki*) Várunk!
 FULVIO Jó.
 CHARLOTTE (*seblázban*) Ki az?
 FULVIO
 Ki lenne? – Most indul haza. – A kisfiú.

Búcsúgesztus – Fulvietto integetve el

CHARLOTTE (*tükörrel a saját szemét vizsgálja*)
 Rémes vagyok.
 FULVIO Charlotte – sosem voltál hiú...
 Charlotte fájdalmasan elmosolyodik

Veszünk majd új ruhát...
 CHARLOTTE Ha megérkeztünk végre...
 Egy óra – s ott vagyunk?
 FULVIO – Az Isten szerelmére,
 ne hagyd el már magad!
 CHARLOTTE Fúlvió, fáj. – Nagyon.
 Nagyon fáj – Fúlvió. – A kapszulát!
 FULVIO – Adom.
 CHARLOTTE
 De most, azonnal add! Már rég nem kéne várnom,
 A kisfiam – de nem! – Ilyen arccal ne lásson...
 FULVIO
 Egészen biztos az – hogy senki nem segíthet?
 CHARLOTTE
 Tudom. – Orvos vagyok. – Ne kínozz – add!
 FULVIO (*letépi a nyakából, odaadja*) Ez itt. – Vedd.
 CHARLOTTE
 A fiának soha ne mondj majd semmi rosszat,
 ha rólam kérdez.
 FULVIO Jó.
 CHARLOTTE Most – elhagylak. – Ha, – bosszant,
 hogy túlbeszélem ezt – akkor – ne – haragudj. –
 Bocsáss meg – Fúlvió! (*Elharapja a kapszulát*)
 FULVIO Kicsim... – Charlotte... – Aludj.

ZENE – *dirindindin*

SZÜNET

11.

A temetés Trecase mellett. Fulvio a kisfiával és a Pap. Visszafogottan beszélnek

PAP
 Elkezdhetjük?
 FULVIO Igen.

PAP Mindjárt – csak a harang –
 megvárjuk, míg fölér az emberem. – Magam
 harangszó nélkül nem temetek szívesen.
 Tudja – a püspök úr –
 FULVIO Ó – természetesen.
 MASSIMILIANO
 Hogy halt meg a mama?
 FULVIO Az útközben – beteg lett.
 PAP (*Massimilianónak*)
 Ha jól hallom: te meg – alig hogy ismerhetted.
 FULVIO
 Csak egyszerű legyen a szertartás, atyám.
 PAP
 Imádkozhat fia.
 FULVIO Legyen.
 PAP (*megsimogatja Massimiliano fejét – az elhúzza*)
 Szegény.

ZENE – *derült égből érkezik a Társaság*

VITO (*könnyek között megöleli Fulviót*)
 Na – lám!

GIOACCHINO
 Ismét együtt vagyunk.
 TULLIO Szegény Charlotte!
 VITO Neki
 köszönheted, hogy most itt újra látsz megint'. (*Sír*)
 FULVIO
 Charlotte-nak?
 VITO (*erőt vesz magán*)
 Ó vezet! Órizzük szellemét,
 most már, hogy teste ím meglelte nyughelyét.
 Előre hát – fiúk!
 LIONELLO Irány a dél!
 FULVIO (*észreveszi Francescát*)
 Adél?

LIONELLO
 Lemegyünk délre! Mind! Ha kedvező a szél!
 VITO
 Ezzel még tartozunk halottunknak.
 FULVIO Ja – – Jó.
 De az előbb – Charlotte nevét – mondtad Vito,
 hogy –
 VITO – a harangozó még régi jó barát.
 Ó szólt Allonsanfannak – ő –
 FULVIO Allonsanfannak?
 A Marseillaise? – Mi ez? Vagy a neve talán?
 VITO
 Igen! Filipponak a kisfia. – Ez ő.
 MASSIMO
 Megnőtt.
 ALLONSANFAN (*mintegy húszéves lehet – biccent*)
 Allonsanfannak.
 TULLIO Ja – telik az idő.
 VITO
 Ó jön velünk. – Igen. Bruno és Gepetto
 már Genovába ment.
 LIONELLO Megvárva ott a zászló!
 ALLONSANFAN
 Hajót vesznek.
 LIONELLO Tudom. De zászlót is!
 VITO Igaz.
 A régiek közül heten vannak. De az
 nem baj, ha nincs tömeg – könnyebb a szervezés.
 Velünk jössz, mondd? – Ugye? (*A koporsóra*) Charlotte eljönne. – És
 – – (*Sír*)
 Jó, hely lesz itt neki. –
 GIOACCHINO Csöndes.

TULLIO Békés.
 MASSIMO Szelíd.
 LIONELLO
 Gyűjtött pénzünk – ez az? (Kiveszi Fulvio kezéből) Fegyverre kell, amit –
 FULVIO
 Igen, de jobb talán –
 VITO Mi mindent megveszünk.
 Neked elég a gond. Bízunk ránk! – Észnél leszünk. (Magához veszi a pénz-
 zes övet)
 FULVIO
 Aha.
 VITO Akkor tehát – előre most! Vigyétek!

Fölveszik a koporsót

PAP
 Előbb a szertartás! – Ez bűn! Előbb – ez vétek!
 ALLONSANFAN (lassan határozottan, artikuláltnan)
 Előbb – nyaljad ki!
 PAP Hogy?
 ALLONSANFAN Jól hallottad, csuhás.
 FULVIO (jön a nagy komédiás)
 Várj! – Ne még!
 ALLONSANFAN Mi van?
 FULVIO A pap mehet!
 PAP Júdás!
 Megbüntet még az ég! (El)
 FULVIO (a Pap után néz, majd a koporsóra)
 Nem akarjátok látni?
 LIONELLO
 De.
 VITO Dehogynem – talán –
 FULVIO Köszönöm ezt – barátim –
 nektek Charlotte nevében. Ez a temetés –
 de ti nem gyászról szóltok. – Mert a szó kevés.
 Se róla nem beszélsz, se fiáról, se rólam.
 Nincs pátosz. Nincs üres, mennyekbe hívó szólam.
 Csak fegyver. Küldetés. – Jövő harc! – Meg csaták. –
 Charlotte holtába' sem adhatja meg magát!
 Nyugodhatsz hát! – Tudod: a munka kárba nem vész.
 Közös utunk, amin, Charlotte, tovább te nem mész,
 most folytatódik majd. – Nekünk nem kell a bánat,
 mert harcokban mi mind tovább megyünk utánad!
 Lásd, én is, én is – itt – már fegyverről beszélek,
 amit magam veszek – hogy így áldozzak néked!
 (Visszaveszi Vitótól a pénz-es övet – szertartásosan felmutatja)
 Az utunk hát közös. Bár most magadra hagylak,
 de tovább jössz velünk – mert éppen ezt akartad!

Meghatott csönd. Szél

LIONELLO
 Francesca – énekelj!
 FRANCESCA Én? (Fulvióra néz) Énekeljek? Mit?
 ALLONSANFAN
 Egy dalt! – Amit nem énekel a pap. – Amit –

Az eredeti olasz dal – olaszul – mintegy a magyar népdal párja

FULVIO (az olasz dal közben – magában)
 Lesz-e valaki még – ki úgy átlát, ahogy te?!
 Te tudtad: mindened nekem átadhatod, de
 a pénzt azért soha nem bíztad volna rám.
 Megszöktél, Charlotte. – És – ez volt az én imám.
 FRANCESCA (a dala végén)
 A sírgödör! A sír! Nézd! Vizzel van tele!
 Meresd ki! – Fulvió!

LIONELLO Ne siránozz! Gyere!
 FRANCESCA
 De nem hagyhatjuk így! Ez a – –
 LIONELLO (durván ellöki) Te, fogd be már!
 Hallgass! – Buta liba!
 FRANCESCA Bocsáss meg.
 FULVIO Mit?
 FRANCESCA Az ár – (Elsírja magát)

A Társaság egy-egy rögöt dob a sírba, halljuk, ahogy csobban – kiballagnak

FULVIO (magában)
 Az ég legyen, fiúk, veletek! – Délre hát!
 Utolszor látlak én. – Rohanjatok tovább
 a sok paraszt közé – akik azt sem tudják,
 vajon dédapjukat honnan szalasztották.
 Talán a sorsotok egyszer még megtudom,
 amerikaiként a túlsó partokon?

12.

Utcai étterem terasza Calais kikötőjében. A vén Hegedűs szólója – az emigrációs népdal reminiscenciája hegedűn. Fulvio és Massimiliano kis bőrönddel érkezik

FULVIO (a vén Hegedűsnek)
 Hegedűjét, uram – ha kölcsönkérhetem –
 Egy néhány percre csak.
 HEGEDŰS Kérem. Tessék! Nekem
 nem akkora öröm ezen már játszani,
 mint önnek még lehet. Parancsoljon. –

Ahogy Fulvio elkezdene játszani, bevág Lionello hangja, Fulvio visszaadja a hegedűt

LIONELLO (fagyaltoskocsit tol, Francesca vele van)
 Fagy!

Fagyaltot tessék!
 MASSIMILIANO Ó.
 FULVIO (Massimilianoval kézen fogva)
 Kérsz fagyaltot?

MASSIMILIANO Igen!
 FULVIO (felismeri Lionellókat)
 Te hogy kerülsz ide?
 LIONELLO Milyen fagyalt legyen?

MASSIMILIANO
 Eper meg áfonya.
 FULVIO Hogy jöttetek ide?
 LIONELLO (nevet)
 Tessék, fiatalúr! – Ügyes voltam, mi? – He?

FULVIO
 De mondd – mégis – hogyan akadtatok nyomomra?

LIONELLO
 Nem volt könnyű – de én szeretném azt a ronda
 melléfogásomat – Fulvio – rendbe tenni.
 Megpróbálok megint bizalmad visszanyerni!
 (Hangosan, lelkesen ordít)
 A fagy-lalt! Itt a fagy-lalt – tess-ék a fa-gyi!

FULVIO
 Az én bizalmamat. – Értem.
 FRANCESCA Te – kérsz fagyit?

FULVIO
 Kérek.
 LIONELLO Megvetted már? Megvan? A fegyverek!
 FULVIO (hazudik)
 Igen! – Az egyezség szerint holnap megyek –

hajnalban – a tavon – lesz a találkozó!
Kifizettem.
LIONELLO (ordít) Fagyit! – (Fojtott hangon) – Ügyes vagy, Fulvio!
Francesca, csókold meg! – Én is veled megyek!

Francesca megcsókolja Fulviót

MASSIMILIANO
És engem is.
FRANCESCA (nevet)
Igen? (Felkapja a gyereket)
MASSIMILIANO Kérek még!
FRANCESCA (Fulvióra nézve kérdi)
Még?

FULVIO Lehet.
LIONELLO
Hánykor megyünk?
FULVIO Ötkor.
LIONELLO Hogy ötkor?? – Ott leszek.
A fagy-laltot! – Fagy!
FRANCESCA (Fulviónak, nagyon kedvesen)
Helyes a gyermeked.
LIONELLO (kocsistul elmenőben)
A ba-nán – cit-romos – a tej-szín – a cso-ki,
a fagy-lalt! Itt a fagy-lalt – tess-ék a fa-gyi!

13.

A kollégiumban. A fény lemegy – visszhangos gyerekhangok, ritmizálva

GYEREKKÓRUS
Bonne nuit – monsieur – le directeur. Bonne nuit –
Monsieur le directeur! – Bonne nuit – Bonne nuit! (etc.)

Ez halk, komponált kórusként festi alá végig a következő dialógust. Fulviót szintén visszhangosítva, egy fénykörben látjuk, Massimiliano fogja a kezét

FULVIO
Ha nem tudnék talán időben visszajönni,
a kollégiumot ki akarom fizetni
előre. – Három év – talán. – Így megfelel?
IGAZGATÓ (hangja)
Természetesen. Ön dönt, kérem. – Hogyha kell,
nálunk maradhat itt ma éjszakára.
FULVIO Jó.
Hajnalban indulok. – Akkor megy a hajó.
IGAZGATÓ (hangja)
A pedellus beszél hajnalban.
FULVIO (kezet fog a láthatatlan bácsival)
Köszönöm.

Massimiliano –

A kistű elszalad

IGAZGATÓ (hangja)
Részünkről az öröm.

Sötét – ZENE – víz csöpög, lejár a vekker, kakas stb.

SZOLGA
Négy óra van, uram. – Ébresztenem –
FULVIO Megyek.
SZOLGA
Nem aludt?
FULVIO De, csak már –
SZOLGA Várják.
FULVIO Ki?

SZOLGA Érkezett
egy úr – és önre vár. – Nem mondta a nevét.
FULVIO Magas?
SZOLGA Igen. Furcsa. – Minthogyha a szemén –
FULVIO Kód van?
SZOLGA (persze nem érti)
Hogy odakint?
FULVIO Jól van – mindjárt megyek.

Szolga el

(Magában, közben öltözik)
Szegény Lionello. – Naiv, mint egy gyerek.
Ez nem lesz túl nehéz. – Ma megszabadulunk. (Ellenőrzi a pisztolyát)
(Szomorú mosoly)
Előre. (Főáll) Lássuk hát – hová visz az utunk –
GYEREKKÓRUS
Bon matin – monsieur – le directeur. Bon matin –
Monsieur le directeur! – Bon matin – bon matin!
(Kétszer, majd átmeleg vízcsobogásba)

14.

A tavon. Hajnali atmoszféra

LIONELLO (evez ide-oda a csónakban. Kettesben Fulvióval)
Nem látok senkit. – Héé!

Csend

Mi baj van, Fulvió?

FULVIO
Hm? – Semmi. – A szemem – káprázik néha. No –
de mindjárt vége van. A betegségem óta
előfordul.
LIONELLO
Ezt én is ismerem.

Szünet

Az óra

meg volt beszélve?
FULVIO Mi?
LIONELLO Hogy hányra jönnek?
FULVIO – Ötre.
LIONELLO
Hogy ötre? – Már hét óra!
FULVIO ELMÚLT.

Szünet

LIONELLO Én örökre
hálás vagyok neked.

Szünet

Mért nem jönnek?!! – Tudom:
türelmedet soha el nem tanulhatom.

ZENE – evezés – remény – semmi. Nagyon távoli harangszó

LIONELLO
Az idő hogy lejár.
FULVIO Igen.
LIONELLO (hallgatózik)

Várjunk!
 FULVIO Harang.
 LIONELLO
 Értünk szól!
 FULVIO Nem hiszem.
 LIONELLO De mikor – ?
 FULVIO – Nagy kaland –
 Dél van. Nem jönnek már.
 LIONELLO Azért várjunk! Lehet –
 FULVIO
 Oda a pénzünk is!
 LIONELLO Megőrülök! Ezek
 megölnék. – Mért ilyen rohadt ez a világ?!!
 Ha nincsen fegyverünk –

Szünet

FULVIO Ne körözzünk tovább.
 LIONELLO
 Nem bírok helyben állni! Belepusztulok! (Evez)
 Csinálj már valamit!! (Hisztérikusan sír)
 FULVIO Elég volt.
 LIONELLO Mi?
 FULVIO Tudod,
 azt gondolom: vessünk most véget az egésznek.
 LIONELLO
 De hogy?
 FULVIO Igazad volt! – Talán a józan észnek
 ellentmond látszólag – de te vezettél engem –
 LIONELLO
 Hogy én?
 FULVIO Úgy van. Bizony. Éreztem én is – régen:
 a legkülönb voltál miközöttünk – Lió!
 Tebelőled soha nem lenne áruló!
 De nem ismertük fel, hogy épp te vagy szemünk!
 Mielőtt még mások végeznének velünk –
 végezzünk itt, Lió! – Magunkkal.
 LIONELLO Itt?
 FULVIO Mi!
 LIONELLO Most?
 FULVIO
 Te, meg én! Ketten. Itt! –
 LIONELLO Mielőtt eltapos
 az önkény.
 FULVIO Úgy van.
 LIONELLO Jó. – De azután mi lesz?
 FULVIO
 Végéhez ér e kor. – Az összes kínja. – Ez.
 LIONELLO
 A tett halála az okoskodás!
 FULVIO Úgy. Ezt –

Szünet

LIONELLO
 Most elhatároztuk. – Hadd én előbb!
 (Szünet. Lionello kötélre kötöz egy súlyt, és a nyakába teszi)
 FULVIO Ne!
 LIONELLO Ne?
 FULVIO
 Te magad akarod? – Akartad mindig is?
 LIONELLO
 Végignézed?
 FULVIO Igen. Ha szeretnéd.
 LIONELLO Nem is
 tudom. – (Váratlanul kitör) Ne szórakozz! Te hülyéskedsz velem!
 Te nem akarhatod! – Ez próba volt? Mi? Nem?
 FULVIO
 Igen, csak próba volt.
 LIONELLO (ordít) Miért?! Miért? Miért?!

Na, és ha megteszem?!
 FULVIO Szájhős!
 LIONELLO Szájhős? Ki? Én?
 (Megbillen, beleesik a vízbe, fuldoklik, kalimpál)
 Fulvio! Fulvio! Segítség! Nem tudok –
 Fulv-
 FULVIO Lió!
 LIONELLO Fulv-
 FULVIO Lió!
 LIONELLO Úszni! – – Megfulladok! (És tényleg)

Átmeleg a hullámok zajába és a ritmizált gyerekkórusba

GYEREKKÓRUS
 Fulvio – Fulvio – – Fulvio – Fulvio –
 Fulvio – Fulvio – – Fulvio – Fulvio –

 Fulvio – Fulvio – – Fulvio – Fulvio –
 Fulvio – Fulvio – –
 CHARLOTTE (mint látomásos tündérmű)
 Fulvioóó!
 FRANCESCA (hús-vér kétségbeeséssel sikítja)
 Fulvioóó!

Hirtelen csönd – sötét

15.

A parton. Hullámok zaja, szél – naplementefény – Fulvio és a jelmezeselek

1. ÁLARCOS
 Egyedül volt?
 FULVIO Igen. – Egyedül. Fölborultam.
 2. ÁLARCOS
 Elvisszük?
 1. ÁLARCOS Persze!
 2. ÁLARCOS Ott erőre kaphat újra.
 FULVIO
 De kik maguk? Hová – akarnak vinni?
 1. ÁLARCOS Na –
 talán nem kéne már több vizet innia –
 2. ÁLARCOS
 Megmondta már apám: a vízivás megárt!
 Öregfiú, hol élsz?! Ma van a karnevál!
 Öcsémet viszzük itt – még szűz szegény, de ma
 a kastélyunkba vár
 1. ÁLARCOS étel, bor –
 2. ÁLARCOS és pina!
 FRANCESCA (futva érkezik a part túloldalán)
 Mindent láttam!
 2. ÁLARCOS (az 1. álarcosnak)
 Huhaa! – Ez igen! – –
 1. ÁLARCOS Ismered?
 FULVIO
 Hogy én? Láttam. –
 2. ÁLARCOS Nevét tudod?!!
 FRANCESCA Jaj – Istenem. –
 FULVIO
 Talán – Francesca volt.
 2. ÁLARCOS Hogy elhagyd – nem hagyom! (Ordít)
 Francesca! Hé, gyere! – Már vár az úr nagyon!
 Röhögnek az álarcosok

 Hogy is hívnak?
 FULVIO – – Carlo.
 1. ÁLARCOS Carlo? –
 2. ÁLARCOS – Na jó, legyen.
 Francesca! Carlo vár! Egy nagyon jó helyen!
 Velünk jössz?! Mi?!

1. ÁLARCOS Dino! Te – összerakjuk őket?!
2. ÁLARCOS
Naná! A karnevál!
MINDKÉT BUZI ÁLARCOS
Imádjuk, mind a nőket!!

Frenetikus karneváli tánc után: nagy nevetés közepette az álarcosok el – a párnákon kívül egy baromi nagy tükröt is behoztak. Röhögve – belölik őket az ágyra

16.

A vendégszoba ágyán

FRANCESCA
Mindent láttam! Mindent. – – Belefulladt – te hagytad!
Megöletlek velük!
FULVIO Én bűnöm. – Jó. – Ne hagyjad.
FRANCESCA
Beismered tehát, hogy hagytad vízbe fúlni?!
FULVIO
Érted tettem csak. – Én, Francesca megújulni akartam általad.
FRANCESCA Mi?
FULVIO Igen. Mert – szeretlek.
Értelmet adhatok a te kis életednek.
Képes lennék – mindent elárulnék! – Magát a társaságot is, csak lássalak! – Apát, anyát, nővért, fivért! Nemhogy a Lionellót!
FRANCESCA! Jöjj velem! – Kihasztnál ő – de – megholt.
Magával rángatott az ő vad életébe, de hogy te mit akarsz – sosem jutott eszébe!
Vert is, mi? Vert! – Tudom. Mivel fenyegetett?
Mióta nem szeret? Mi? – Kielégített?
Boldog voltál vele?
FRANCESCA Az voltam.
FULVIO És mikor?
Mióta rád se néz? Becézett tán?
FRANCESCA Lator.
FULVIO
Na, és ha az vagyok! Csak érted vagyok az!
Tudom, most azt hiszed: ez nem lehet vigasz.
Én megtettem – mire más – ő se – volna képes: hagytam meghalni a testvéretem, hogy élhess!
Legjobb barátom volt.
FRANCESCA Hogy élhessek?! Na, ez már –
Elképesztő. – Te vagy a szent, nagy forradalmár?! –
FULVIO
Meg foglak menteni!
FRANCESCA Nem kértelek!
FULVIO Tudom.
Azért kellett nekem indulnom az uton.
FRANCESCA, te soha nem gondolkodsz, mi vár,
ha már öreg leszel? – Ha nem ilyen csodás,
gyönyörű lány leszel, mint most – akkor mi leszel?

Francesca a lehajtott fejét rázza, a kezét a fülére teszi

Elmondok akkor is: – hallassz! Érzem. Figyelsz?
Hogy végzed, kisleány – ha nem maradsz velem?
Egyik nyomorulttól a másikhoz! – De nem maradhat sz meg velük. Aztán jön a magány.
Vagy még börtönbe jutsz – mint cinkosuk. Talán – a tébolydába. Az a fegyháznál is rosszabb!
A bíravid hülyék lesznek, nem fognak hosszan tárgyalni arról, hogy te mit, miképpen tettél,
a börtönben pár év, és kész: megöregedtél,
huszonöt évesen már vénasszony leszel!

Gyermek nélkül maradsz, és senki nem vesz el.
De én megvédelek. Van pénzünk. Nem kevés.
A pénz az kell! – De mi ezt elfeledtük, és
addig rohantunk, hogy már semmink nem maradt.
De én észhez tértem. Nézz rám. Döntsél magad:
Amerikába ha velem jössz, akkor már
nem bánthat senki itt. – És Amerika vár!
FRANCESCA
Gyűlöllek! Gyűlölöm! – Hallgatni sem bírom!
Okádok tőled! Az – Amerikád unom!
FULVIO *(csitítja)*
Tudom, kegyetlenség, hogy elmondtam, de tudd:
csak jót akarok én neked, hogy meg ne fúrd
a saját sorsodat. Ezt érzed is. Szeretsz.
FRANCESCA
Ki mondta?
FULVIO Senki. Érzem. Erről nem tehetsz,
de akkor is tudom – szeretsz, szeretsz – szeretsz!
FRANCESCA
Nem igaz – felőlem felkövte is lehetsz!
FULVIO
Ha nem szeretnél, úgy nem hallgatsz végig itt.
És emlékszem, hogyan adtál nekem fagyit.

Ezen ók is nevetnek, mintegy akaratlanul is

Na, menj, ha akarsz, fuss! Jelents csak fel! Rohanj!
FRANCESCA
Te képes lennél rá. – Én nem bírnám. – Sokan,
tudom, hogy megteszik. De hogy néznek tükkörbe?!
FULVIO
Akkor megyek magam. Küldj el – megyek. Vagy lőj le!
Tessék a pisztolyom.
FRANCESCA Tartsd meg.
FULVIO Mondd – és megyek!
FRANCESCA
Már mondtam.
FULVIO Akkor még – de akkor még –
FRANCESCA Legyek
a szeretőd? Igen? – Ne nézz így!
FULVIO Hogy?
FRANCESCA Ahogy.
Bárcsak látnám szived.
FULVIO Azt még megláthatod.
FRANCESCA *(Fulvio megöleli)*
Ne! –
FULVIO Hagyd.
FRANCESCA Ne! – – Csókolj meg! – Csókolj meg, és szeress!
FULVIO
Francesca, kedvesem –
FRANCESCA Szeress! Szeress! Szeress!
Nem tudlak nem szeretni, – csókolj, Fulvio!

És Francesca, Lionello és Charlotte víz alatti kórusa

Fulvio – Fulvio – – Fulvio – Fulvio
Fulvio – Fulvio – – Fulvio – Fulvio

ZENE, váltás

FULVIO *(érthetetlen szavakat mormol, esetleg)*
Dirindindin – dirindindin – dirindin – din – din – din!
FRANCESCA
Megint? – Mondd, mit szeretsz? – Mondd, kérlek, mit csináljak? – –
FULVIO
Te – – te – –
FRANCESCA Hogy én? –
FULVIO Igen.
FRANCESCA Nézz a szemembe! – – Látlak.

Sötét

Vízió – majd ébredés az ágyon

LIONELLO *(végig nagyon kedves és szelíd – az ágy szélére ül. Kissé lila)*
Csuromvizes vagyok. Fázom.

FULVIO Lionelló.

LIONELLO

Én hát. Ki más.

FULVIO Mit kérsz? Bevalljam? Mit?

LIONELLO Na?

FULVIO – Jó:

Szeretem Francescát! – Az elején hazudtam –
de azután –

LIONELLO Igen?

FULVIO Hát –

LIONELLO Hátulról, mi? – Tudtam.

FULVIO

Te tudtad?

LIONELLO Persze. Már sokkal korábban mondta
az ágyamban neved, miközben én – – Gyakorta
játszottuk ezt mi el –

FULVIO Ez játék csak neki?

LIONELLO

Dehogy. Valódi nő. – És tényleg kell neki.

Háromszor is mi? – Rögtön. *(Nevet)*

FULVIO Csak ma éjjel.

LIONELLO Ó. *(Nevet)*

Már elfeledted épp – szerelmed – Fulvio! –

A szerelmet magát. Azt hitted, nem jön: – vége.

FULVIO

Mitől vagy egyszerre ilyen megértő? – Épp te?

Szó szerint mondd azt – amit csak gondolok.

LIONELLO

Azért, Fulvió – mert már halott vagyok.

FULVIO

Akkor ne mosolyogj! Te rég a vízbe fúltál!

Csak képelem, hogy itt – Na, mi van: megkukultál?!

FRANCESCA *(álmában)*

Fulvio – Fulvio – Fulvio – Fulvio –

CHARLOTTE *(a hangja csak)*

Fulvio – Fulvio – Fulvio – Fulvio –

FULVIO

Csak magamban beszélek. Úgy szeretnék hinni –

LIONELLO

Okosabb vagy nálunk – ezért kell többre vinni –

FULVIO

– mindenben, amiben már hinni nem tudok!

LIONELLO

Mi későn érkeztünk. – Esetleg túl korán.

Te láttad ezt – mi nem. – Föllázdadtál. Jó. – Már

csak azt nem látod át (habár kerek fejed),

előrejutni így – – *(Széttárja karját – nem fejezi be)*

– Hátrálva nem lehet

lázadni semmi ellen. – Így marad a jelszó *(Nevet)*

(Először „életében” gúnyosan ironikus)

Előre hát, fiúk! –

FULVIO *(komoly)*

Mért bántasz – Lionelló?

LIONELLO *(ismét melankolikus)*

A többiek – talán. – Hogy bánthatnának én?

A saját úton menj csak tovább –

FULVIO Ne! Még –

Ne hagyj még itt!

LIONELLO Hogy én? – Te hagytál engem – ott.

Francescára vigyázz. – Ne félj! Nem árthatok. *(Eltűnik)*

Alvás – váltás, hajnal – fény

FRANCESCA *(feljedd – aztán észreveszi a tükröt – jókedvű)*

Nem láttam még soha magam tetőtől talpig.

Milyen szép nagy tükör! *(Észreveszi Fulvio kezében a pisztolyt)*

Nem adlak föl! Ne! Jaj!

FULVIO

Mit –

gondolsz rólam te, mondd? – Te drága kis buta?

Vagy tán azt képzeled –

FRANCESCA Nem adlak föl soha!

(Mégkönnyebbül, zavartan nevet)

Azt hittem – helyzetünk – hogy kilátástalan –

és akkor: együtt –

FULVIO Nem!

FRANCESCA Nem?

FULVIO Nem! Van számtalan

megoldás. Jól figyelj! A fiúkhoz megyünk.

Genovában várnak. – „Sajnos nincs fegyverünk.”

Sebesülteként megyek – még nem tudom, hogyan –

a pisztollyal talán – A lényeg az, hogy a

gonosz csempészbagázs ránk rontott, még a parton –

Lió a vízbe fült. – – Nem volt nekünk se pardon.

Te is alig tudtál –

FRANCESCA Ne mondd tovább – már értem.

FULVIO

Mi ketten meg –

FRANCESCA Majd én is ugyanazt mesélem!

Lábadba lövök – így! *(Meg is teszi: durr)*

FULVIO *(ordít)* Áááá!

FRANCESCA Ezt akartad –

FULVIO – Ááá.

FRANCESCA

Mindjárt bekötlek.

FULVIO Fűú.

FRANCESCA *(magához öleli a fejét)*

Elmúlik. Naaa – na, fáj?

FULVIO

Te örült vagy!

FRANCESCA Naná. – Még csak most jöttél rá?

Szeretlek! Fulvio!

FULVIO *(a sebt nézi)*

De még elvérzek!

FRANCESCA Ááá –

Fulvio is üvölti

túléd – három hét, és mint a nyúl: szaladsz –

Na gyere, kedvesem.

1. ÁLARCOS *(benéz)* Lóttetek?

FRANCESCA Mi?

FULVIO *(eltakarja a sebt)* Nem.

FRANCESCA *(még mindig meztelen, nagyon kedves)*

Azaz

nem volt szándékos – csak elsült. Véletlenül.

1. ÁLARCOS

A seb súlyos?

FRANCESCA Dehogy.

FULVIO Csak kellemetlenül

fölkhorzolt.

1. ÁLARCOS Értem.

FULVIO Ott.

1. ÁLARCOS Orvost hívjak?

FRANCESCA Minek?

FULVIO

Nem kell orvos, dehogy!

FRANCESCA Tényleg nem éri meg!

1. ÁLARCOS

A kisasszony talán –
FRANCESCA

Én felcserek közt éltem –

érték hozzá.

1. ÁLARCOS Akkor –

FULVIO Köszönünk mindent.

1. ÁLARCOS Kérem.

18.

Karnevál. ZENE, nagy táncikálás, buli, olasz dal

MIND

Boldog ma már minden béka körbe',
Egyik se fért a tegnapi ökörbe –
Legszebb a nő! – A nő mind járjon körbe ő.
Legszebb a nő, de nem kell az ökörnek –
Ó, ó, a nő, a nő, a nőő –

FULVIO *(a lába már bekötte – az egyik álarcosnak, aki molesztálja)*

Hagyj békén – már elég! – Elég! Menj már a francba!
Tovább kell mennünk! Héé!

Az álarcosok megfogdossák Francescát is

Azonnal hagyjad abba!

(Francescának, a dekoltázsát látva)

Takard be már magad! – Nem látod? – Megvadulnak.

Francesca nevetni kezd Fulvio fehérre bemázolt képén – ezt valamelyik álarcos követte el

Most mit nevezsz? Mi? Te! – Te hülye tyúk!

FRANCESCA *(még jobban nevet)* Mi?

FULVIO Kurva!

FRANCESCA

Tessék?

FULVIO Nem volt komoly. – Csak ideges vagyok.

FRANCESCA

Nekem nem tréfa ez. – Hiába kacagok.

FULVIO

Na jó, ne haragudj.

FRANCESCA *(elővesz egy kis tükröt)*

Tessék, nézd meg magad!

FULVIO *(próbálja magát jókedvűre hangolni)*

Na, mondhatom – remek. – Rosszkezdtem rád ragadt?

Ne duzzogj, kisleány! – Miért vagy búskomor?

FRANCESCA *(visszaveszi a tükröt)*

Még tőle kaptam ezt.

FULVIO Francesca –

FRANCESCA Nos?

FULVIO Mikor

jössz hozzám?

FRANCESCA Itt vagyok.

FULVIO De feleségül?

FRANCESCA Majd.

Ha túl vagyunk ezen. – Menjünk.

FULVIO Menjünk! *(A láthatatlan kocsinak)* Na – hajts!

Ostor csattanása, szekér csattogása, láthatatlan lovak hangos nyihogása

19.

Téglapince. Underground. Illegális gyűlés

VITO *(egy térkép előtt)*

Vár vagy kétszáz paraszt. – Fölfegyverezzük őket!

A helyőrség beszart. – Aztán megyünk előre!

Falvanként így jutunk tovább, mindig tovább,

és egyre többen, így eljutva ide – – át –

(Keresi a térképen, de nem találja)

Ez nincs eldöntve még. – A lényeg: hogy megyünk.

Ő Vanni. *(Vanni maghajol)* Ő vezet.

TULLIO Odavaló.

VITO Velünk

azért jön ő, mivel – a szó most Tullióé –

beszéljen ő. *(Tullio elindul a szónok helyére)* – – Vanni! – e sors a lázadóké!

Taps. Fulvio valamivel távolabb, oldalt zihál, mellette Francesca. Vito odamegy

TULLIO

E fiú tőlünk még egy szobrot érdemel!

Informált mindenről, mi minket érdekel.

Elmondta – délen mily galád az állapot –

odavezet. Ismer minden falut, az ott

a szülőföldje! Nos. – Rábizhatjuk magunkat.

Mondd el történeted!

VANNI Elmondjam?

TULLIO El!

VANNI Nem untat?

TULLIO

Dehogy! Na, mondd csak el!

RICCARDO Na, rajta!

TULLIO Mondd nekik!

VANNI

Elmondjam?

Tullio szónoklata közben láttuk, amint Vitónak Gioacchino suttogva elmeséli a fegyvercsempészek és Lionello velős történetét – ahogy Fulvióéktól hallotta

VITO *(külön van, oldalt Fulvióékkal)*

Hogy – Lionelló meg – a fegyverek – a pénz –

Ez tiszta örület! – Nem – ugye tréfálsz?! – Nézd! –

TULLIO Mondjad, mondd hát!

UGO

Együtt hallgassuk mind e történelmi mondát!

VITO *(ismét csak Fulvióéknak)*

Gioacchino nyilván valamit félreértett –

(Megrázza Fulvio sebesült lábát – Fulvio üvölt)

Bocsáss meg, Fulvió. Bocsáss meg, tényleg, kérlek.

VANNI

Hát akkor elmondom.

VITO *(Gioacchinónak, fedetten)*

Mondd meg nekik!

GIOACCHINO *(ugyanúgy)*

Ki? – Én?!

TITO

Tudom, az én dolgom – de nincs erőm. Remény?

Remény sincs? Fulvió! –

VANNI A kolera kemény.

Pusztít istentelen. (A semmibe révedve újra átéli, úgy mesél) – A jegyesem a földön

velünk együtt kapál – mikor egyszer csak földől.

Lerogyik ott szegény. A nap hét ágra, úgy süt –

őt rázza a hideg. Csak bámulnak, de nem gyün

segítségére senki. Mert a' ragálytól félnek.

Akarom én fölvenni, de ellökődnek engem.

Szegény jegyesem is kiáltozik reám:

ne mennék túl közel, mert elvisz a' ragály.

A sok nagyokos ott – osztják a jótanácsot,

hogy a nyavalya ha elvinne – a családom,

szegény anyámékat, ki tartja akkor el?

De megmondtam nekik: engem nem érdekel!!

(Innen balladai hangon)

A jegyesemet ott én szépen betakartam,

hazavittem szépen – a tiszta ágyba raktam.

Aztán meg, ahogy kell: befogtam a kocsit,

hogy mennék orvosért: gyógyítsa meg Rozit.

VITO Úristen –

FULVIO Ez örült.

FRANCESCA Szerelmes csak.

VANNI *(elérzékenyül, de már összeszedte magát)* Mire

megjártam az utat – az ajtón léc. – „Ide

be nem mehetsz!” – kiált a katona reám.

De hallom: odabe’ – hogy sír a kisleány.

Csak halkán sírt szegény, mert már alig volt hangja.

A tiszt urat kértem, könyörögtem, hogy hagyja –

úgy kértem én, ahogy a Jóistent szokás:

hadd menjek be! De ő rám ordít: „Kolerás!”

FULVIO *(zihál)*

Hallgattassátok el, az ég szerelméért!

Ne tüzeljétek föl – hiába – semmiért!

Gioacchino beletölt egy bögre gyógyszert

VANNI *(folyamatosan közben is tovább)*

„Kolerás!” – ezt, igen – ezt mormogja a többi,

lesütve mind szemét. Csak hallgat mind a földi.

A földet bámulom én is, mert mit tehetnék? –

A fűben mintha ott – egy sarlót észrevennék –

Megnézem. Tényleg az.

FULVIO

Mit itattál velem?

GIOACCHINO

Egy kis rum – ópium.

VANNI A katonák!! – De: nem:

GIOACCHINO

Ettől elalszol majd.

VANNI meg nem mozdulnak, ott.

FULVIO

Megörültél? – Vito! Én most nem akarok!

Eszem ágába’ sincs! Hallgattassátok el!

(Küszködik a rosszulléttel)

Vito féltranszban, önmaga szobraként áll – Francesca könnyekkel a szemében figyel

VANNI

Csak állunk, várunk. – Én a többiekhez lépek:

„Ide hallgassatok! – A katonák is félnek!

Mi kilencen vagyunk – ezek négyen. – Gyerünk!

Most mi bajunk lehet, ha jól nekik megyünk?!”

De száját tátja mind – meg nem mozdulna egy se.

Gondoltam: nem hagyom! Nem várom meg, hogy este

meghaljon ott Rozim. Mondjam tovább? Na? –

TULLIO Mondd!

FULVIO

Ne engedd már, Vito! Ez a fiú bolond!

VANNI

Hallom, hogy sír szegény –

VANNI és FULVIO

Hallgasson végre el!

VANNI

Aztán már csendesebb – – –

FULVIO

Hallgattassátok el!

GIOACCHINO Fulvio –

FULVIO Mondd neki –

GIOACCHINO Nyugodj meg, Fulvio.

Fulvio elbódul

VANNI

Elmondjam azt is, hogy – ?

TULLIO Igen!

VANNI

Biztos? Na jó:

A sarlót fölkapom – a katonába vágom.

Itt a’ torkába – így! – Ezt minddel megcsinálom!

Puskájához rohant – de gyorsabb voltam: késő!

A fejből neki kiállt a nyelv. – A véső

meg az agyába’ volt. Üvöltött, mint az állat –

(Mutatja, hogy csinálta, ritmusban vicsorog)

Francesca rosszul lesz: hány

Mikor elvégeztem, berúgtam ott a zárat –

de jegyesem halott. – Csak fekszik már az ágyon,

nem mozdul. Akkor én a kiskaput kitérom –

a többi bámulót – – egyenként mind lelőttem!

Így a’ szemük közé. *(Mutatja, hogyan lőtt)* Aztán még nézelődtem,

végül gyertyát, kovát találtam – és a házat

fölgyújtottam. Föl én! – Amíg leég – kivártam.

Csak aztán jöttem el. *(Gügyén nevet)*

ALLONSANFAN Lelőtted földidet?

VANNI

Mért nem jöttek velem?

UGO Mindet?

GIULIO Hányat?

VANNI Hetet!

ALLONSANFAN

Kilencen voltatok –

VANNI Paolo elrohant.

VITO

Mennünk kell, Fulvio. – Szükség van ránk!

FULVIO *(félkómában)* Rohaaam –

GIOACCHINO

Nem hallja – elaludt. A fiúknak ne szólj!

Puskát annyit viszünk – amennyi van.

VITO Na jó.

Majd szerzünk pénzt.

ALLONSANFAN Mi van?

GIOACCHINO Megyünk!

MASSIMO Vár a’ hajó!

VITO

Előre hát – fiúk!

FULVIO *(álmában motyog)*

Char – Char –

MASSIMO Hurrá!

RICCARDO Hahó!

FRANCESCA

Mit mondasz?

FULVIO Char – Charlotte –

FRANCESCA Charlotte??

FULVIO *(lágyan, boldogan)* Igen –

FRANCESCA Ki?!

FULVIO *(m. f.)* Tessék?

VITO

Ládáink a’ hajón. – Ne várjuk hát az estét.

FRANCESCA

Francesca – én vagyok!

FULVIO *(m. f.)* Charlotte – ne haragudj!

VITO *(fennhangon)*

– Allons, enfants! –

ALLONSANFAN Igen?!

VITO Már meg nem állhatunk!

Dörömbölnek az ajtón – mindenki lemerevedik

ALLONSANFAN *(a pisztolyához nyúl)*

Ki az?

HANGOK *(kintről)*

Nyissák ki! –

TULLIO Hé!
MASSIMO Vigyázz!
CONSTANTINO HANGJA Engedjenek be!
Egy asszony szülni fog!

Berontanak az álarcosok, köztük két nő

ÁLARCOS NŐ Ide, ugye, lefekhet?!
Az utcán szülje meg?
FRANCESCA Gyorsan! Vizez! – – – –
ÁLARCOS SZÜLŐ NŐ (*Charlotte játssza*)
Áúúú!

A szülő nő nagy hacacaré közepette megszül végül egy fekete szörmekutyát – nagy röhögés

ÁLARCOS NŐ
Az urak nem mulatnak? Mi van itt? – (*Integet*) Hu-húú!
Maguk mit állnak itt? Farsang van!
VITO Éppen egy
táncot gyakorolunk. – Vanni! Mutasd te meg!
VANNI
Én?
VITO Te!
ALLONSANFAN
Te hát! A táncot! Azt! – Tudod?!
VANNI
Ja. – – Értem.
VITO Rajta hát!
VANNI Táncolni azt tudok!

Vanni kezdi, mindenki vele táncol – az álarcosokat kilökdösi – kitáncolják – boldog tabló

FRANCESCA (*az alvó Fulvióra mutat*)
Vigyétek őt is el! – Vidd el, Vito – magaddal!
VITO
Fulviót?
FRANCESCA
Úgy örült!
VITO Francesca – igazad van!
GIOACCHINO
Sebesülése nem – súlyos.
FRANCESCA Na, épp ezért!
A tenger –
GIOACCHINO
és a szél – mindennél többet ér.
UGO
Van még hely a hajón?
TULLIO Nem tőle süllyed el!
FRANCESCA
A leghőbb vágya ez.
VITO Fogjuk meg!
GIULIO Úgy!
GIOACCHINO Emeld!
VITO
Ha itt hagynánk – sosem bocsátaná meg!
MASSIMO Az!
TULLIO
Kétségtelen, hogy minden akció – vigasz.
GIULIO
Emlékszel? Mindig csak az akció vigasztalt,
ha bánatunk letört.
GIOACCHINO Ne dönts föl azt az asztalt!
UGO
A fejét! Most – vigyázz!
MASSIMO A lába már lesántult.

RICCARDO (*röhög*)
Ne röhögtessetek!
GIULIO (*röhög*) Elejtem.
MASSIMO (*röhög*) Én is.
UGO (*röhög*) Várjunk!
RICCARDO (*még mindig röhögnek*)
Mindjárt.
VITO Mi van, fiúk?
GIOACCHINO Már ennyitől beszartok?
ALLONSANFAN (*az egyetlen, akit soha, véletlenül sem érint az értelmiségi ironia*)
Hogyan harcoltok majd – ha kiszállunk a parton?!

Most ejtik el: puff – boldog, közös röhögőgörcs

VITO
Ez nem lehet igaz.
ALLONSANFAN (*ordít*)
Na! – Nézd meg – nincs baja?!
GIOACCHINO (*lehajol Fulvióhoz*)
Nagyobb már nincs.
VITO Vigyük! (*Francescahoz*) Te hová mész?
FRANCESCA (*berakja a korábban látott pénzesztarisznyát a saját holmijához, Fulvió táskáját meg odaadja Vitónak*)
Haza.
Ez itt a holmija.
VITO A szüleidhez? – Jó.
Majd írok. – Imádkozz! (*Arcon csókolja*)
FRANCESCA (*mosolyog*)
Fogok.
MASSIMO (*ordít*) Megy a hajó!!

20.

A tengeren. Hullámok zaja

FULVIO
Amerika – hajó – Amerikába visz –
GIOACCHINO
Ugyan már, Fulvió! Délnek megyünk! Az is
épp elég messze van!
TULLIO Na, – meglepődtél, mi?
GIULIO
Ez ám a fordulat!
MASSIMO Amíg aludtál, mi – –
FULVIO (*ordít*)
Szájhősök!
VITO Fulvio!
FULVIO Francesca merre van?!
A táskám hova lett?!
VITO Tessék.
FULVIO Minden – – hova?! – –
Jól átvértél, Vito! – De benneteket is!
– Meg az a kurva lány! – Rohadt ribanc ez is!
VITO
Nem vagy magadnál még.
ALLONSANFAN Miről –
VITO – A kábulat –
FULVIO
De lelövöm, le én! (*Felfogja a helyzet veszélyét, ezért komédiára vált: – Vitóval kiabálni kezd*)
– – Azonnal küldd! – Utat!
Hol van Vitó? – Vitót!
VITO Még félre is beszél. –
Nem ismersz meg!?
FULVIO Gazember! – Meglakolsz ezért!
Hová tetted Titót?! (*Jól pofán csapja*) Te csempész! Áruló!
ALLONSANFAN
Na!

GIOACCHINO
 Mi vagyunk azok!
 UGO Fogd már le!
 RICCARDO Fulvió!
 FULVIO (*tovább játszik – ezúttal az ébredőt*)
 Ki szólított? Ki az?
 TULLIO Mi – a testvéreid!
 FULVIO
 Ti vagytok? – Tullió!
 TULLIO Na! – Újra itt vagy! Itt!
 GIOACCHINO
 Mit hittél, kik vagyunk?
 FULVIO Valami – nem tudom.
 Valami alagút – egy hullámmó uton – –
 De most már jó. Megyünk. (*Behunyja a szemét*)
 GIOACCHINO Gyere csak, ülj ide!
 UGO
 Gioacchino, te, mondd: mit itattál vele?
 RICCARDO
 Ó csak lovakhoz ért. –
 GIULIO Egy lóhoz volt a dózis?
 MASSIMO
 Nézd meg a fogamat! – – Na, mi a diagnózis?!

Röhögnek

GIOACCHINO
 Lehet, hogy egy kicsit –
 GIULIO Kicsit?!
 GIOACCHINO Valóban több lett.
 MASSIMO
 Nahát ez marha jó! Te valld be, hogy az ötlet,
 miközénk, hogy beállsz – csak úgy jutott eszedbe –
 hogy orvosként kutyát sem adtak már kezédbe!

Mindnyájan nevetnek, Allonsanfán, Vitót és a csukott szemű Fulviót kivéve

VITO
 Az előbb Fulvio igazságot beszélt,
 mert nincs új fegyverünk – és ellopták a pénzt.
 Magánkívvül van bár, de szólhat igazat
 az ember. – Volt ilyen. Én láttam.
 TULLIO Te magad
 vagy épp a példa tán? – Viccelsz velünk, Vito?

Nevetnek

RICCARDO (*kinyitják a ládákat*)
 Te, nézd! – A régiek!
 GIULIO Vadászpuskáink.
 UGO Ó.
 MASSIMO
 Ez itt a régi sok kopott egyenruha.
 RICCARDO
 Mit műveltél, Vitó?
 TULLIO Nagyon jó vicc!
 MASSIMO Huhaa!
 UGO
 A többi láda?
 GIULIO Mi?
 ALLONSANFAN Hol van új fegyverünk?
 VITO
 Ne keressétek! Nincs!
 TULLIO Hülyéskedik velünk.
 VITO
 Hogy semmi nincs – én tudtam. – – Mondta Fulvió.
 Nem volt szívem lefújni induló hajónk.
 ALLONSANFAN
 Ki hatalmazta fel, hogy döntsön a' nevünkben?!

VITO
 Nem tűröm el, hogy épp te oktass!

ALLONSANFAN Most az ügyben –
 VITO
 Ki vagy te? Mondd, mi? – Ki? – – Te szürke kis egér!
 Allonsanfán odébb löki Vitót

GIOACCHINO
 Hagyd abba!
 UGO Adj neki!
 VITO Milyen jogon?
 MASSIMO Beszélj –
 hogy merted ezt?!

UGO Igen!
 GIOACCHINO Hagyjátok abba már!

TULLIO
 Becsaptál minket is!

MASSIMO Igaza van!
 GIULIO Anyád!

VITO (*meg akarja pofozni – de mellé sikerül*)
 Tessék?

GIOACCHINO
 Ne vessz meg már!

RICCARDO Barom!

VITO Tiéd!

GIULIO Ökör!

ALLONSANFAN
 Miért nem mondtad meg?

UGO Mi lesz most?

TULLIO Csak tököl –

ahelyett, hogy –

UGO Mi lesz?

TULLIO Ez a sok, ócska szar –

Mit csináljunk vele?

RICCARDO Dobjd a vízbe!

UGO Hamar!

MASSIMO
 Inkább dobjuk be őt!

Hárman föl is kapják – Vito ordít

GIOACCHINO
 Hé! Csillapodjatok!

MASSIMO
 Forduljunk vissza?!

UGO Most!?

GIULIO Én megbolondulok!

Váratlanul és történelmietlenül megjelenik a Titanic – kürt. Mind fölfelé bámulnak

UGO
 Odass!

GIULIO Ne má!

VANNI Mi?

TULLIO Húha!

GIOACCHINO Azt a kurva!

Még nagyobb kürt, hullik a konfetti

UGO
 Odass!

Odass!

Bezuhan egy döglött sirály

MASSIMO
 Sirály!

ALLONSANFAN

Mi??

GIOACCHINO

Azt a!

TULLIO

Hú, de durva!

És ezúttal ismét kürt – mondjuk, Fellinitől

ALLONSANFAN

Ez – hogy – történetet?!
GIOACCHINO

Ne gyilkoljátok egymást!

Villámcsapás – ZENE – iszonytos zuhó, vagyis esőfűggöny: eláznak.
Abbahagyják a cirkuszt – zápor, zene vége – körülveszik Vítót

VITO

Jól van, – ne nézzetek. – – Igazatok van: egy s más
talán elrontottam. – Szégyellem is magam.
Néha eszembe jut: hiúság volt utam.
Türelem kéne, de – én meg csak kapkodok.
A baj talán csak az – holnap – negyven vagyok.
Én már nem változom! De nem is akarok.
Ilyen voltam – leszek – amíg meg nem halok.
A világ – hisz tudom – rohadt volt, és marad.
Mi virrasztunk csupán. – Azért ne hagyj magad. (Élérzékenyül)

GIOACCHINO

Idd meg.

VITO Ez altató?

GIOACCHINO Skót whisky.

VITO

Köszönöm.

GIOACCHINO

Az Isten éltesse!

VITO Na, mondhatom. – Öröm
volna ez egyszer most pár évvel többnek lenni,
akkor látnám: vajon a céljainkból mennyi
valósult meg. Na – jó. – Pohárköszöntő. Ennyi. (Megissza)

UGO

Forduljunk meg tehát?

ALLONSANFAN De menni kéne – tenni! (Fölmászik az árbocra)

VANNI

Ha az urak tehát most visszamennek – kérem,
a kikötőben majd – tegyenek partra engem.

Én mindenképp továbbmegyek –

VITO (mint egy kisfiú) Kérlek – vigyél!

GIOACCHINO

Mi van veled, Vito? Végleg megőrültél?

VITO

Hová menjek? Haza? Már rég nincs visszaút.

ALLONSANFAN

Föld! – Földet látok ott! – Föld! Föld! – Hurrá, fiúk!!

TULLIO

A nyavalyát. A föld! – Ez még csak egy sziget.

MASSIMO

Gyere le! Kolumbusz! – – Másfél nap még ide.

UGO

Mássz már –

GIULIO Allonsanfan! –

GIOACCHINO Kitorod a nyakad!

Röhögés

TULLIO

De nincsen messze már.

GIULIO Akkor – a terv –

ALLONSANFAN Marad!

Hullámok, besötétedik, váltás – fáklya

KÖZÖS DAL (szinte mindenki)

Allons, enfants de la patrie – Le jour de gloire est arrivé – (etc.)

A fiúk melankolikus átéléssel éneklék a Marseillaise-t – közben oldalt

FULVIO

Hogy hívnak?

VANNI Vanninak. – Vanni Gavina – tudja.

FULVIO

És otthon? Hogy hívnak – mióta –

VANNI A falumba? –

FULVIO

Hogyan neveznek ott?

VANNI (megszégyenülve) A Pestis Vanninak.

FULVIO

Pestis Vanni. – Aha.

VANNI Honnan tudta?

FULVIO

Mi van? –

Ja, tudtam.

VANNI És – uram – ha most odamegyünk –

az urak mind, velem – ugye elérhetünk

annyt, hogy nevemen hívjon mindenki – újra.

FULVIO

Talán igen.

VANNI Na, mert figyelek én az úrra,

csak mondja, mit tegyek!

FULVIO (az éneklő-dúdló csoport felé)

Ők tudják – Pestis Vannit!

VANNI (kínban nevet)

Á, nem! Dehogy.

FULVIO Hülyék. – Azért pofáznak annyit.

21.

A déli parton

FULVIO

Egészen jól vagyok. Alig fáj már a lábam.

Jó, hogy elhozhatok.

VITO Na, gyertek mind. Utánam!

A barátunk itt vár. – (Kiált kicsit rekedten) „Mi a népért!” –

UGO

– Kiáltsam?

VITO

Az életem során mindig csak erre vártam.

UGO és TULLIO

„Mi a népért!” –

MASSIMO Igen?!

UGO

– Aztán mi van?

VITO

Mi?

FULVIO

– Semmi.

VITO

A jelszó ez!

UGO Ja, úgy.

MASSIMO Na és ki fog felelni?

VITO

Hát ők!

GIULIO A nép!

MASSIMO Aha.

RICCARDO De mi lesz majd a válasz?

VITO

„A nép velünk!”

UGO

Értem.

FULVIO

Na, akkor kiabálhatsz!

UGO, GIULIO és RICCARDO

„Mi a népért!”

FULVIO Megyek.

GIOACCHINO, TULLIO, UGO, MASSIMO, GIULIO, RICCARDO,

VITO

„Mi a népért!”

ALLONSANFAN

Mi az?

FULVIO

Előre bemegyek – oda, a faluba.

VITO

Mérjed föl helyzetük! –

FULVIO

Jó. Körbenézek és –

UGO

Veled megyek!

ALLONSANFAN Én is!

FULVIO Nem kell a feltűnés.
 Kiabálj bátran itt. Én nemsoká jövök. *(Elindul)*
Allonsanfan néz utána

HÁRMAN
 „Mi a népért!”
 MASSIMO Hahó!
 MÁSIK NÉGYEN „Mi a népért!”
 BANYA *(előmászik)* Öhök –
 TULLIO
 Nézzétek csak!
 ALLONSANFAN Ki ez?
 BANYA *(érthetetlenül, de teljes vehemenciával karattyol)*
 Ne mánama jahó! *(El akar futni)*

TULLIO
 Na – válaszoljon csak!
 ALLONSANFAN Pár kérdésünk –
 UGO – Anyó!
 BANYA
 Tahá viraa-gaát! – Mee akkoha lefee-
 höhó, a kocsinyáá – Ajáá – ehé esee!
 GIOACCHINO
 Te érted, mit beszél?
 ALLONSANFAN Nem.
 MASSIMO Azért ez talán –
 VITO
 Nem ó az emberünk.
 ALLONSANFAN Ne mondd! –
 UGO Tényleg?
 BANYA Jaján.
 UGO
 Mi a népért! –
 GIOACCHINO Anyó!
 TULLIO Mi a népért!
 BANYA Hajaa!
 MASSIMO
 Mi a népért!
 ALLONSANFAN *(megrázza a Banyát, mint Krisztus a vargát)*
 Figyelj!! – A többiek?!

BANYA Jjujaaa!!

22.

A templomban. Orgona zúg – tömeg ordít, csattog a korbács

PAP
 Az Isten – hozta önt. – Jöjjön be! – Így – ide.
 A város küldte el? – A járványügybe –
 FULVIO – Nem.
 PAP
 A püspök úr tehát. – Sejtettem. – – Jó uram,
 egyedül mit tegyek? Most mondja meg! – Ha van
 neki jó ötlete – én boldogan teszem!
 Jó – tessék, itt vagyunk. – Csak ellenőrizzen!
 Betiltották, tudom, ezt az öncsépélést –
 a flagellánsokat utálom én is – és

A debil Banya be

BANYA
 Tahá viraa-gaát! –
 PAP *(lökdősi)* Mee akkoha lefee-
 BANYA
 Höhó, a kocsinyáá –
 PAP Ajáá – ehé esee!
(Kírúgdalta a Banyát)
 Mondtam szószeréről is! – De mindegy, mit dumálok,
 ezek verik maguk! – Még mindig jobb! Ha mások
 vagonát szétverik – mit szól a püspök úr?!
 A lázadás, uram, itt bármikor kigyúl –

– tegnap meg is rohanták már a péket! – Én –
 FULVIO
 Én gyónni jöttem.
 PAP Itt – a nép, uram, szegény.
 Mi? Gyónni jött?
 FULVIO Igen.
 PAP Most? – Jókor. Kolerás?
 FULVIO
 Nem. Nem – remélem, nem.
 PAP Én elkaptam. – Rakás
 hullát temettem el. Na mindegy. – Á, ne félj! –
 A szám elé dugom. *(Kendőt mutat)* Tessék, fiam – beszélj.
 FULVIO
 A parton kinn, atyám, húsz fölfegyverkezett
 lázító készül. – Mind északról érkezett,
 hogy földülják e szép vidéknek szent nyugalját.
 Jöjjön helyőrségük! – Vagy vesse be hatalmát, –
 PAP *(megréműl)*
 A helyőrség ide két óra – jó lovon!
 Mi lesz?! Nagy ég! Uram! Ha belegondolok:
 ezeknek itt ma már egy szikra is elég,
 és minden lángra gyúl!
 FULVIO Vegye elő esztét –
 az isten is segít! – Vanni Gavina is
 itt van velük megint.
 PAP A Pestis Vanni is?!
 FULVIO
 Igen. Meg húsz lator.
 PAP Az Isten küldte önt.
 FULVIO
 Én sajnos nem hiszem.
 PAP Nem számít – köszönöm!

A Banya betámad Fulvióra

BANYA
 Nyagyeeegye, szééfiúj!
 PAP Mi aaka má, nyanyaa??
 BANYA
 Nyagyönnye! – – *(Fulvióra mutat)* A gonosz!!!
 PAP *(kírúgja)* Te mennyé má hazaa!
 FULVIO
 Oldozzon fel.
 PAP Minek? – Hol itt a bűn?
 FULVIO Mi más?!
 Én köztük voltam. És – – most meg – mint egy Júdás –
 PAP
 De szent ügyért teszed!
 FULVIO Nem! – Az irhámát mentem.
 A bíróság előtt majd szól az érdekeemben?
 PAP
 A legkevesebb ez.
 FULVIO De titokban tegyük!
 Ne tudja senki meg! Fogasson el! – Velük!
 PAP
 De ezt hogy képzeled? – Ilyenkor zúrzavar – –
 FULVIO *(tagoltan magyarázza)*
 A vörös zubbonyom leveszem én – ha majd
 jön a katonaság. – Ez volt a mi – az ő
 egyenruhánk – ruha. – De én leveszem!
 PAP Öő –
 Ön nem lesz zubbonyban, amíg a többiek –
 FULVIO
 Úgy van.
 PAP Vigyázz! A Vanni – veszélyes lehet!!
 Ha furdal még, fiam, a lelkiismeret
 a társaid miatt – egó – – fölmentelek!
 A szenvedésedért abszolvál majd az Úr!
 FULVIO
 Nem bántam meg.
 PAP Most menj! – Intézkedem. *(Már kinn ordít)* – Na! Húzz!

23.

A mezőn. Harangszó

GIOACCHINO
Nekünk szól.
UGO Már?!
MASSIMO Tehát Fulvio odaért.
VITO
Egy pillanat, fiúk! –
UGO Na – halljuk a vezért!
VITO
A csizmám – fölhuúzom! – *(Az egyiket valóban – a másik a kezében)*
Hadd mondjak még pár szót –
Őszintén szoktam én – – ezt tudjátok ti jól.
Nem tudjuk még: mi vár. Ez a bűdös igazság.
Ha most talán nem is győzhet megint a gázság –
– lehet, hogy meghalunk. – Dolgunk balul sült el.
Az ilyenekre így – olykor gondolni kell.
Fogadjuk meg tehát: – Ne feledjük soha
e percet itt fiúk! – Míg kinn az ostoba
világ üti-veri – – – a jót – ne hagyj soha!
Itt állok – és ahogy kezemben most a csizmám
a nap is furcsa – de – ez itt a perc – igen, lám:
egyesít minket – az igaz, jogos reménység.
Újabban összevissza beszélek – – De kétség
nem fér ahhoz, hogy az – emlékeit ki őrzi –
annak már jó. – – Lehet: csapatunkat legyőzik
a szar megalkuvók – szétszórnak – vagy talán
tíz-húsz év múlva nem emlékszik senki ránk,
vagy megkeseredünk. – Mert még az is megeshet –
ha az eszünkbe jut – – majd jó nagyot nevettek –
ez itt – *(Körbemutat a csizmával – ugye, mondanom se kell,
hogy „itt a legszentebb sírógörceinkkel hülyéskedünk.
– Izlés! Kolléga urak!”)*
e délelőtt – még tán az is lehet
hogy én – veletek majd – magamon nevetek.
Aztán bánjuk – tudom. – – Mert nincs miért nevetnünk.
Csak azért mondom ezt, mert félek –
ALLONSANFAN Félsz?!
VITO Na – menjünk!
Nem úgy. – Ő félreért. – Hogy nem leszünk már együtt,
hogy az egész világ nekünk akkor ma megszűnt,
ha nem sikerül ez. – De mért ne sikerülne?!
GIOACCHINO
Úgy is van! Indulás!
VANNI *(semmit nem értett)*
Allonz Anfan – –
MASSIMO Gyerünk!
VANNI *(mintha a lovat bízta)* Nee!

ZENE – Vanni az élre áll – táncolni kezd, a többiek utána

TULLIO
Mi az, Gioacchino, rozsdás vagy már?
GIOACCHINO Ki? Én??
TULLIO
Te hát!
MASSIMO Miért csoszogsz?
GIOACCHINO Hü!
GIULIO Hú, de nagy legény!

Gioacchino belehúz

TULLIO
Na azért csak vigyázz!
RICCARDO
Tudod, a te korodban...

GIULIO
Tullio – csak dumálsz?

RICCARDO Csináld nála jobban!
TULLIO
Csinálom is!
RICCARDO Gyerünk!
UGO Huj-huj!
GIOACCHINO Mi lesz?
MASSIMO Hajráá!
VITO
Előre hát, fiúk!
UGO Jövünk!
MASSIMO, UGO Az angyaláát!

Mindenki gyönyörűen ugrabugrálva táncol

24.

Templom, szószék

PAP
Kik ezek? Mit keres e banda nálatok?
Mit hoztak ők nekünk? Lisztet? Búzát? Vagy ott
a gyógyszerünk talán? – A bajainkra ír?
Ezek haramiák: nem dolgoznak, csak ír
a sok papírra mind! – Firkál, beszél, ugat!
Ó, hű testvéreim – ne halljuk hangjukat!
Fojtsuk belé a szót – mielőtt ránk rohan –
istentagadó, gaz, sátánhorda! – Olyan –
akár a pestis ez! – E banda hozta ránk
a kolerát! – Igen! Magát a kolerát!
Ki vezérük? Na ki? A Pestis Vanni – az!
A Pestis Vanniék gyilkos bandája ma
a nyakatokra tör. Az életünkre törnek –
A városokban! Ott! A bűnben tündökölnék!
(Leejti az összeakadt zsebkendőjét)
Add már oda!
MINISTRÁNS *(eddig titkosrendőrként rohángált a változásokban)*
Mi van?
PAP Már jönnek!!
MINISTRÁNS *(fölv teszi a kendőt)* Önnek??
PAP Jönnek!

Még javában mondja, – de elnyomja a zaj meg a harangszó

25.

*A mezőn. Fulvio egyedül keresztülmegy a színen – leveti a kabátját – a kaszás
nép zaja – közeledik. A hangszórók a nézőtér mögött. A testvérek boldog, üdvö-
zült mosollyal várják a népet szemből*

GIOACCHINO
Jönnek.
UGO Kik?
TULLIO Ott?
MASSIMO A nép!
GIULIO Jönnek?
RICCARDO Jönnek!
ALLONSANFAN Már jönnek.
VITO *(magának)*
Kedves testvéreink! – – Mi bennetek – azért –
a kezdetektől már – – az önkény érdekét –
együtt – mellétek – a nyomor ellen a –
GIOACCHINO
Fulvio jön velük.
TULLIO Látod?
GIOACCHINO Nem én.
MASSIMO Aha!!

A zaj jelentősen közeledik

ALLONSANFAN

Ezek – agyonvernek. – Itt agyonvernek minket!

TULLIO

Forduljunk vissza már! – Forduljunk vissza innen!

Pánik a testvérek között. Vanni elsüti a puskáját – sikoly, halálhörgés. – Roham zajja – a zaj egyre nagyobb – agyonverik őket. Nem látjuk, hogy kik. – A fiúk egy kupacban fekszenek középén

3 NŐ HANGJA *(fröcsög belőlük a gyűlölet – hasonlít Francesca, Eszter és Charlotte hangjára)*

Ott is van egy – még azt! – Meg azt is! Azt is!

HALÁLHÖRGÉS *(Vanni, akit közben Allonsanfan tarkón lőtt)*

Ó –

GYEREKKÓRUS

Fulvio – Fulvio – Fulvio – Fulvio –

25.

A vég

ALLONSANFAN *(egyetlen túlélőként rohan – vérzik a feje, ő nem kórusként, hanem természetes hívással)*

Fulvio! – Fulvio! – Fulvio! – Fulvio! *(Végre utolérte)*

– Sikerült, Fulvio! – – Velünk együtt a nép!

Várjál – lemaradunk! – – Jaj, Istenem – de szép!

FULVIO

Mi?

ALLONSANFAN

Csatlakoztak – mind!

FULVIO

Kicsoda? – És kihez?

ALLONSANFAN

Hát a parasztok – itt. Mihozzánk.

FULVIO

Hogy? – Mi ez?

ALLONSANFAN

Ők – csatlakoztak!

FULVIO

És??!

ALLONSANFAN

Mihozzánk – Fulvio!

FULVIO

Te, mondd – miket beszélsz?!

ALLONSANFAN

Mindjárt meglátható!

FULVIO

Észnél vagy még?

ALLONSANFAN

Igen.

FULVIO

Ki vert fejbe?

ALLONSANFAN

– Elestem. –

Ilyet nem láttam még az egész életemben –

kár, hogy nem voltál ott.

FULVIO

Te félrebeszélsz!

ALLONSANFAN

Ó! –

Láttam! Láttam!

FULVIO

De mit? – Beszélj!

ALLONSANFAN

Ó, Fulvio!

Elmondom. – Sorban – el –

FULVIO

Mondom: féélreee-beszélsz!

ALLONSANFAN *(akkor jó, ha nem eldönthető, mennyire tudatosan vezet)*

félre Fulviót, és honnan kezdődik a valódi öngerjesztő delírium)

Hallgass meg –

Zene

Álltunk ott. Akkor megjött a szél –
vele jött a' tömeg – mi meg csak álltunk – még

vártunk – de mintha, így – ahogy a szél zenél –

*Az agyonverték csapata mintegy víz alatt, egyenként, fokozatosan „föltámad”;
Allonsanfan hangot vált*

Már láttak messziről. – De nem értettek semmit.

Gioacchino! – Zászlót! – Csak ennyit szóltam. – Ennyit.

És akkor ott Vitó fölolvasta – mit írt.

Allonsanfan szövege alatt a fiúkkal mindez „történik” is

A hallgatók között volt egynéhány, ki sírt.

Vito azt mondta el, amit mindig szokott,

de egyszerű szavakkal mondta akkor ott.

Tapsoltak, integettek, mind az emberek – –

a tömegben velük volt néhány kisgyerek,

Fulvio! – Kár, hogy nem – te mért – nem láttad őket?!

A kibontott hajú – rajongó, boldog nőket,

amint futnak felénk, ahogy mi is futunk

egymáshoz, boldogan – míg hozzájuk jutunk!

Ahogy egymáshoz ér a két csapat – Szabad!

Tánc – ZENE – eufória – szinte elnyomja Allonsanfan szövegét

Összeölelkezünk! Egymáshoz ér! Magad

több évtizeden át hiába vártál erre,

Fulvio! Milyen kár, hogy nem jöhettél! – Merre

kószáltál? – Itt a harc!

A zene felível – hirtelen csönd – a csapat a háttérben szoborrá merevedik – ebben

JÓKORJÖTTÜNK!!

Szél – halkan

Igen.

FULVIO

Ez nem lehet igaz! – Nem igaz!! – Nem hiszem.

ALLONSANFAN

De.

FULVIO Nem igaz!

ALLONSANFAN

De, én – most visszamegyek!

FULVIO

Várj!

Ahogy Allonsanfan elindul, a kabátja Fulvio kezében marad, amikor megragadja a vállát. Harangzúgás, ebben a fiúk szépen eljátsszák a kivégzettek sorsát

Allonsanfan – igaz? – – Allonsanfan! – Te, várj!

(Visszaveszi a sajátját, kezében Allonsanfan kabátjával utánarohan)

Mégis – mégis – fiúk?! –

Dobszó

VEZÉNYSZÓ

Halt! Da!!

FULVIO *(lelővik, összeesik, halkan, boldog mosollyal)*

Előre orsz – – *(Meghal)*

Allonsanfan egyedül néz vissza ránk. Teljes zenei periódus. Bejönnek a gyerekek a zenélő kacsával a hidra

A HALOTTAK KÓRUSA

Bon jour – bon monsieur – – le directeur. Bon, bon jour,

Monsieur le directeur! – – Bon jour! Bonbon. Bon jour.

Vége